

21.

NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL
Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága

BESZÁMOLÓ

a Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága

ellenőrzési szakterületének

2013. III. negyedéves tevékenységéről

Készült: 2013. szeptember 25.

Tartalomjegyzék

I. Az adószakmai ellenőrzési szakterület tevékenységének általános bemutatása	3
II. Az adószakmai ellenőrzési szakterület 2013. évi feladatai	24
1. Adóregisztrációs eljárás, fokozott adóhatósági felügyelet	24
a) Kockázatelemzési feladatok	25
b) Ellenőrzési feladatok	30
2. Általános forgalmi adó vizsgálatok tapasztalatai	31
a) Kiutalás előtti ellenőrzések	32
b) Utólagos ellenőrzések	33
3. A magánszemélyekkel és egyéni vállalkozásokkal kapcsolatban végzett ellenőrzések tapasztalatai	42
a) Magánszemélyek esetében	42
b) Egyéni vállalkozások esetében	50
4. A TB alapokat, szociális hozzájárulási adót érintő vizsgálatok tapasztalatai	51
5. Központosított ellenőrzések eredményeinek bemutatása	55
6. A vámhatósággal, a NAV nyomozó hatóságával való együttműködés bemutatása	56
a) Egyeztetések, tapasztalatcserék, információ-, adatátadások	56
b) Az állami adóhatóság hatáskörébe tartozó, de a vámhatóság által önállóan végezhető ellenőrzések, a vámhatósággal közös, valamint egyidejűleg végzett ellenőrzések (kivéve az operatív vizsgálatok) tapasztalatainak ismertetése	58
c) A NAV bünyügyi főigazgatósága közép fokú és alsó fokú szerveivel való együttműködés tapasztalatainak bemutatása	60
7. Az adatgyűjtésre irányuló vizsgálatok tapasztalatai	61
a) Az operatív ellenőrzések	62
b) Az egyéb adatgyűjtésre irányuló ellenőrzések	65
c) Az egyes gazdasági események valóságának vizsgálatára irányuló ellenőrzések tapasztalatai	66
d) Az újszerű bizonyítási módszerek, illetve információ technológiai eszközök alkalmazásával végzett ellenőrzések	66
Melléklet	70

I. Az adószakmai ellenőrzési szakterület tevékenységének általános bemutatása¹

A NAV Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága (továbbiakban: KMRAF) és az irányítása alá tartozó adóigazgatóságok ellenőrzési szakterülete nagy hangsúlyt helyezett arra, hogy a beszámolási időszakban végzett vizsgálatok a jelentős kockázatot hordozó adózókra fókuszáljanak, valamint folyamatosan és nagy erővel jelen legyen a rejtett gazdaság elleni küzdelemben.

A KMRAF személyi állományára ebben a negyedévben is jellemző a nagyfokú leterheltség, a nyári szabadságok² igénybevétele szintén nehezítette a tárgynegyedévre előírtak teljesítését. A fluktuáció okozta problémával³ valamennyi adóigazgatóság küszködik, azonban egyes szervezeti egységeinknek egyéb nehézségekkel⁴ is szembe kellett néznie a tárgyidőszakban.

Az új belépők esetében kötelező képzést⁵ célszerűbb lenne még a tényleges munkába állást megelőzően lebonyolítani. Az oktatás folytán kieső teljes hét, illetve plusz egy nap egyrészt kizökkenti a betanítás időszakában lévő dolgozót a tanulás folyamatából, másrészt az általa beindított ellenőrzések menetében is konkrét fennakadást, továbbá számos – esetlegesen adózókat is érintő – technikai problémát okoz.

Gondot jelent az Adó Főigazgatóság Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztályának (továbbiakban: ETKF) Információtechnológiai Támogató Osztályán (továbbiakban: IT osztály), illetve az adóigazgatóságok operatív és információtechnológiai ellenőrzési osztályain (továbbiakban: OPIT osztályok) dolgozó kollégák pótlása, a – speciális szakértelmet igénylő – megüresedő munkakörök betöltése. A Főigazgatóság és az irányítása alá tartozó adóigazgatóságok IT szakterületén az egyes informatikai munkakörök kialakítására és a hozzá kapcsolódó szakmai végzettségek meghatározására javaslatot készítettünk⁶, mely továbbításra került a Központi Hivatal részére.

¹ A fejezet készítője: [redacted] (Tel.: [redacted])

² A nyári szabadságok miatt az adózók is nehezebben voltak elérhetők, a részükre megjelölt időpontban többen azért nem tudtak megjelenni az adóhatóságnál, mert szabadságon voltak, illetve a NAV küldemények közül is sok érkezett vissza a „címezett nem kereste” megjegyzéssel.

³ A Kelet-budapesti Adóigazgatóság ellenőrzési szakterületén a legrosszabb az arány: az egy éven belüli adóhatósági gyakorlattal rendelkező kollégák száma a teljes állomány egynegyedét teszi ki.

Az elmúlt időszakban a korábbinál is nagyobb nehézséget okoz a középfokú revizori státuszok betöltése, különösen az illetmény nem megfelelő színvonala miatt.

⁴ A nyomtatók, fénymásolók és multifunkciós eszközök állapota is folyamatosan romlik.

Az Észak-budapesti Adóigazgatóság Frangepán u. 87. szám alatti épületében a számítástechnikai rendszerek bővítése nem teljes körű, melynek következtében az adóhivatali rendszerek működése rendkívül lassú.

⁵ „Kormánytisztviselők hivatali alapismeretei” megnevezésű képzés, továbbá a képzés részét képező ún. „Ügyiratkezelési konzultáció”

⁶ Az IT és az OPIT osztályok ellenőrzési támogatást nyújtanak a vizsgálatok sikeres és hatékony lefolytatásához, illetve a tényállás teljes körű feltárásához. Ezen informatikai támogatás köre nagyon széles. A feladatok ellátása mind az alsó fokú, mind a középfokú adóhatóság tekintetében speciális (informatikai) szaktudást igényel, tekintettel arra, hogy a feladatokat csak informatikai szakmai végzettséggel rendelkező munkatársak tudják ellátni. Ezért a következő új munkakörök kialakítását javasoljuk:

- informatikai koordinátor
- informatikai szakkoordinátor
- informatikai revizor
- informatikai szakrevizor.

Ezen munkakörök betöltésének feltételeként nem pénzügyi, hanem informatikai közép- vagy felsőfokú végzettség kerüljön – javaslatunk szerint – alapkövetelményként meghatározásra.

A jelentés időszakában az ETKF-en elindult egy olyan szakmai program, amelynek célja, hogy azok a munkatársak, akik csak másodfokú szervnél dolgoztak eddig, megismerjék az igazgatóságok releváns területeinek munkáját. A tapasztalatszerzés segíti a jobb rálátást a folyamatokra, valamint a szélesebb látókör kialakulását a középszinten végzett koordináció terén. Nem elhanyagolható továbbá a személyes kapcsolatok építése, amely elősegíti az igazgatóságok és a Főigazgatóság szinergikus működését a jövőre tekintettel.

A kirendelések időtartama jelenleg egy hónap, amely megfelelően bizonyult egy adott szakmai terület munkájának áttekintéséhez. A munkatársak előre meghatározott programmal mennek az igazgatóságokra, visszaérkezésük után kötelező beszámolót készíteniük. Tervben van egy kolléga többszöri kiküldetése is, amennyiben felmerül az igény újabb szakterületek megismerésére.

Eddig a programban az ETKF-ről 4 munkatárs vett részt. A szerzett tapasztalatok azonnal felhasználhatóak voltak a napi munka során is, elsősorban az adóregisztrációs eljáráshoz kapcsolódóan. A munkatársak több folyamat esetében kezdeményeztek újításokat, javításokat.

A KMRAF irányítása alá tartozó adóigazgatóságokon 2013. augusztus végi adóellenőri létszámadatokat tartalmazza – adóigazgatóságonként és szakterületi bontásban – a következő táblázat:

(fő)

Szakterület	Közép-magyarországi Adó Főigazgatóság		Közép-magyarországi Adó Főigazgatóság		Közép-magyarországi Adó Főigazgatóság		Közép-magyarországi Adó Főigazgatóság		KMRAF összesen	
	2013. május végi	2013. augusztus végi	2013. május végi	2013. augusztus végi	2013. május végi	2013. augusztus végi	2013. május végi	2013. augusztus végi	2013. május végi	2013. augusztus végi
TÁV	121,88	116,88	86,25	82,78	116,75	114,50	106,38	102,63	431,26	417,57
MEV	47,00	45,88	37,00	34,88	40,50	39,25	68,63	66,22	193,38	186,03
OP	28,25	28,13	29,13	28,88	20,75	19,50	28,00	27,00	106,71	103,39
ÁFA	52,00	47,88	44,75	42,91	42,38	41,00	56,75	54,38	235,86	218,96
KATÁV	40,00	37,63	41,63	39,75	32,00	30,50	39,00	38,50	181,53	176,13
ÖSSZESEN	289,13	276,38	238,76	229,20	232,33	224,75	298,76	289,73	1049,74	1001,08

Az ellenőrzési szakterület revizori létszámának feltöltöttsége 2013. augusztus végéhez képest összességében csekély mértékben csökkent⁷, a betöltött helyek száma 5 fővel⁸ kevesebb lett.

Ebben a negyedévben is – az egyes szakterületek együttműködésének fokozása érdekében – szakmai fórumok, értekezletek megtartására került sor.

A jogi szakterület 2013. június 28-án bűnügyi fórumot szervezett, amelyen az adóigazgatóságok, az Adó Főigazgatóság jogi és koordinációs szakterületei, valamint a bűnügyi szakterületének vezetői megbeszélték az elmúlt időszak aktuális problémáit, úgymint az Art. 54. § (8) bekezdésében foglalt tájékoztatás jogintézményének alkalmazási lehetőségét, az adóigazgatósági előkészítő anyagok tartalmát, az adóvizsgálatok elrendelésével kapcsolatban a szervezetek közötti kommunikáció és koordináció előtérbe helyezését, az adóigazgatóságok munkatársainak büntetőbírói tanúmeghallgatásának tárgykörét, valamint konkrét büntetőügyek áttekintését.

A 2013. szeptember 18-ai jogász fórumon az előadók tájékoztatást adtak a II. negyedév hatósági és bírósági tapasztalatairól, az ingóértékesítés üzletszerűségének megállapíthatóságával kapcsolatos kúriai gyakorlatról, a praxisjog forgalmi értékének becslési eljárással történő megállapításának kérdéseiről. Bemutatásra kerültek továbbá a régi és a 2013. július 1-je

⁷ 96,77 %-ról (2013. május végi adat) 96,30 %-ra (2013. augusztus végi adat) módosult

⁸ 1 044 főről 1 039 főre

óta hatályos új büntető törvénykönyv közötti (a hivatali munka szempontjából) lényeges különbségek.

A jelentési határidőt követően 2013. szeptember 26-án kerül sor az adóigazgatóságok ellenőrzési igazgatóhelyetteseinek és igazgatóinak részvételével újabb koordinációs értekezlet összehívására, melyről a következő negyedéves jelentésünkben számolunk be részletesen.

Az ETKF által rendszeresen (havonta) – operatív ellenőrzési területekről delegált vezetők részvételével – megtartott megbeszéléseken a nyári akciók keretében végzett tematikus vizsgálatok irányait és tapasztalatait, az adóigazgatóságok rendelkezésére bocsátott bázisautókkal kapcsolatos szabályozási problémákat, valamint a vámszakterületől érkező megkezesések ügyintézési folyamatát vitatták meg.

A jogszerűtlen adózói eljárásra történő gyors reagálás fontosságát szem előtt tartva a jelentési időszakban több alkalommal ülésezett a következő tárgykörökben az adószakmai, a vám- és a bűnügyi szakterület vezetőiből álló operatív törzs⁹:

- 2 alkalommal: dísznövény nagykereskedelem új szemléletű, akcióban történő ellenőrzése,
- 3 alkalommal: távol-keleti kereskedelem ellenőrzése, folyamatos jelenlét és havi kiemelt akciók,
- 1 alkalommal: [REDAKTOR] Piac ellenőrzése.

A fenti akciókról minden esetben részletes jelentést továbbítottunk a Központi Hivatal felé.

A dísznövények nagykereskedelmét vizsgáló akció sorozat közeli jövőben lefolytatásra kerülő ellenőrzéseihez kapcsolódóan az alábbiakban született megállapodás az operatív törzs legutóbbi ülésén:

- az ÁMEN rendszerben az eddigi akciók során rögzített valamennyi információ kigyűjtésre kerül és az érintett adózók kockázatelemzése soron kívül megtörténik, indokolt esetben vizsgálatok kerülnek elrendelésre,
- a 2013. szeptember havi forgalmi adatok áfa-bevallásban történő megjelenésének vizsgálata érdekében a 2013. október 20-án benyújtásra kerülő áfa-bevallások kockázatelemzése soron kívül meg fog történni,
- további ÁMEN adatok felvétele érdekében 2013 októberében megadott napokon a Bevételei Főigazgatóság kamion ellenőrzéseket végez határt átlépő dísznövény szállító kamionoknál,
- az eddigi akciók eredményei alapján 2013 novemberében ismét átfogó, több szakterület bevonását igénylő ellenőrzés sorozat kerül lebonyolítására, amelynek előkészítését a KMRAF megkezdi.

A vám szakterület és az adó szakág a szellemi tulajdonjoghoz kapcsolódó összehangolt hatósági fellépések és az ellenőrzések fókuszainak meghatározása érdekében közös munkacsoport felállításáról döntött. A munkacsoport a IV. negyedévben kezdi meg tevékenységét, alakuló ülésének időpontja 2013. október 1.

Az ETKF aktívan részt vett a nyári akció keretében megtartott [REDAKTOR] országos akció szervezésében és koordinálásában.

Ebben a negyedévben is a társhatóságokkal minél hatékonyabb együttműködésre törekedünk. A NÉBIH¹⁰-hel a kooperáció továbbra is nagyon jónak tekinthető.¹¹

⁹ A téma felelőse: [REDAKTOR] (Tel.: [REDAKTOR]).

¹⁰ Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

¹¹ B téma felelőse: [REDAKTOR] (Tel.: [REDAKTOR]).

Ebben a mérési időszakban is a Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóságának [redacted] több közvetlen jelzést juttatott el a KMRAF ETKF-hez:

- [redacted] (asz.: [redacted]) adózóra vonatkozóan számla másolatok csatolásával érkezett a jelzés, miszerint nagy mennyiségben húsárut értékesített [redacted] (asz.: [redacted]) részére. Az elvégzett kockázatelemzés, valamint a vélhetően fiktív számlák alapján az illetékes adóigazgatóságon ellenőrzés elrendelésére került sor.
- A NÉBIH szakemberei folyamatosan fokozott ellenőrzéseket végeznek édesipari termékek értékesítésével foglalkozó társaságoknál. Vizsgálataik során több esetben feltárták, hogy az élelmiszerekről a magyar nyelvű jelölés általában hiányzik és ha a termékre rá is címkéznek valamit, sok esetben fiktívek ezen információk. Az erre vonatkozó megkeresésben szereplő [redacted] (asz.: [redacted]), [redacted] (asz.: [redacted]), valamint [redacted] (asz.: [redacted]) adózók esetében elvégzett kockázatelemzés megállapította, hogy nem teljes körűen tesznek eleget ÁFA, valamint NETA fizetési kötelezettségüknek. A jelzéshez ebben az esetben is számla másolatok kerültek csatolásra, melyet a vizsgálatelrendeléssel egyidejűleg az érintett adóigazgatóság részére átadásra került.

A NAV egyeztető megbeszéléseket folytatott a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: BAH) munkatársaival, mely alapján több szinten indult meg az együttműködés a két hatóság között.¹² Ezeken a megbeszéléseken megállapodás született a személyes kapcsolatfelvétel biztosításáról, a vizsgált magánszemélyek adóhatósági ellenőrzéséhez szükséges BAH információk köréről, valamint ezen információk átadásának módjáról és üteméről.

[redacted] végzett operatív jellegű ellenőrzési akció keretében egyidejű vizsgálatokat folytattak a hatóságok munkatársai. Ezen együttműködés rendkívül kedvező tapasztalatokkal zárult.

A BAH az egyidejű vizsgálatok során¹³ látótérbe került gazdasági társaságok, valamint a mögöttük álló harmadik országbeli állampolgárságú ügyvezetők, foglalkoztatottak ellenőrzési tapasztalatairól és a feltárt információkról belföldi jogsegély keretében kért információkat hivatalunktól, melyeket a NAV munkatársai teljesítettek.

A BAH megkeresésére 2013 augusztusában egy adózónál foglalkoztatás bejelentéshez kapcsolódó, valamint magyarországi munkavállalást érintő közös ellenőrzésben vett részt a NAV Kelet-budapesti Adóigazgatósága, amely során több késedelmes bejelentés, valamint fekete foglalkoztatás is megállapításra került a kínai érdekeltségű adóalanynál.

A BAH információkat adott át az állami adóhatóság részére, melyben egy (az általuk nyilvántartott) kínai állampolgár jövedelmi viszonyaiban észlelt eltérésekre hívta fel a figyelmet. Ezen jelzés kockázatkezelését követően személyi jövedelemadó ellenőrzés került elrendelésre.

Jelenleg az Adó Főigazgatóságunk és az adóigazgatóságaink kijelölt munkatársai napi kapcsolatban állnak a BAH kijelölt kapcsolattartóival, annak érdekében, hogy az ellenőrzésekhez szükséges információ átadása a lehető leggyorsabban és folyamatosan történjen.

Az együttműködésekről tájékoztató került megküldésre a Központi Hivatal részére.¹⁴

¹² A téma felelőse: [redacted] (Tel.: [redacted])

¹³ Közös akciók voltak 2013. június, július és szeptember hónapokban.

¹⁴ 2013.07.16-án [redacted] részére a kínai magánszemélyek SZJA vizsgálata ügyben, továbbá ugyan ezen a napon [redacted] részére a BAH együttműködésről tájékoztatás került megküldésre.

A NAV Közép-magyarországi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága 2013. augusztus 08-án értekezlet tartott [redacted] (asz.: [redacted]) tevékenysége kapcsán feltárt fémigazgatási jogsértés vizsgálata tárgyában.

Mind az adószakmai, mind a vámszakmai területen rendelkezésre álló adatok birtokában az értekezleten résztvevők megállapodtak abban, hogy a FER rendszerben szereplő adatok hasznosítására oly módon kerül sor, hogy a napi jelentések során a 3 000 kg-nál nagyobb összegben fémeket értékesítő magánszemélyek és a felvásárlók adatainak soron kívüli átadására kerül sor kockázatelemzés és vizsgálatelrendelés céljából. Az adatok lekérdezésével összefüggésben a vám szakterülettől az informatika részére a megrendelés folyamatban van.

A szakterület tevékenységét mérő számszaki, illetve szakmai mutatók 2013. évi alakulásának hátterét bemutató folyamatok¹⁵ a következőkben foglalhatók össze:

A hivatali szintű szervezeti teljesítménymérési rendszerben alkalmazott mutatószámok 2013. III. negyedévre meghatározott előírása Adó Főigazgatósági szinten az aktuálisan rendelkezésre álló REV adatok alapján készített visszamérés alapján várhatóan teljesülni fog. Köszönhető ez az ETKF heti rendszerességgel történő kontrolljának, melyet az adóigazgatóságok tételes listák formájában megkapnak. Az esetleges elmaradások esetén lehetőség nyílik az azonnali és hatékony beavatkozásra.

A mutatószámok esetében végzett ellenőrzések kapcsán tendenciaként került megfogalmazásra a mennyiségi elvárás helyett a minőségi vizsgálat előtérbe helyezése.

➤ **18. mutató: Releváns megállapítással zárult adóellenőrzések arányának alakulása**

A Közép-magyarországi régió és azon belül is mindegyik adóigazgatóság teljesíti a mutató követelményeit. A Kelet-budapesti Adóigazgatóságon az országos adatok alapján a 2. legmagasabb 80,9% a megállapítási arány.

➤ **19. mutató: Aktuális gazdasági folyamatokhoz kapcsolódó ellenőrzések indítása**

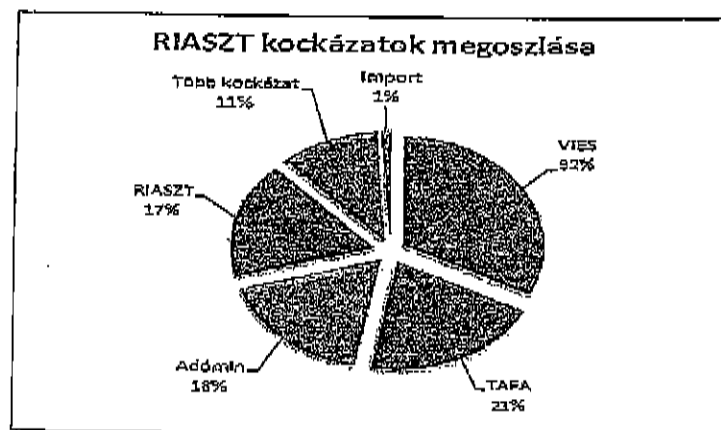
A Közép-magyarországi régió teljesítette a III. negyedévre előírt tételszámot, azonban a mutató teljesítése érdekében több esetben duplán, esetleg triplán levizsgált időszakok keletkeztek egyes kiválasztott adózóknál, mivel a lista megjelenése előtt elvégzett 52-es típusú vizsgálatok nem vehetők figyelembe. Így fordulhat elő nagy számban, hogy olyan adózónál kell esetleg a következő időszakra vonatkozóan vizsgálatot elvégezni, ahol már a lezárt 52-es típusú vizsgálat megállapította, hogy adózó elérhetetlen (R19) és adószáma felfüggesztésre került (700-as CT rögzítésre került), esetleg a törlési eljárás is megindult már. Igaz ugyan, hogy ezek az adózók az ANYK rendszer szerint még 1-es min. kóddal rendelkeznek, de ismételt vizsgálatuk felesleges revizori kapacitást köt le. Ezekben az esetekben a revízió a kapacitás optimalizálása, valamint a többi mutató teljesítése érdekében adónem vizsgálatot kezdeményez és a több tíz-százmilliós adókülönbözet-megállapítás leggyakrabban az adózói iratanyag hiányából és a VIES adateltérésből adódik. Sok esetben még a feljelentés kezdeményezése sem lehetséges, kizárólag az adószám alkalmazásának a felfüggesztése, mert ezen adózói körben különösen jellemző, hogy a vizsgált adózók képviselői magyarországi tartózkodási hellyel nem rendelkező külföldiek, vagy a cég székhelye székhelyszolgáltatónál van, illetve az ellenőrzés időpontjában az adóhatóság számára nem elérhetők. Az ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy a mennyiségi szemlélet a valódi eredményeket – az ellenőrzés idejében is ténylegesen működő láncolatok feltárását és végrehajtható adókülönbözetet – hozó ellenőrzések csökkenését eredményezi.

A fenti probléma meglétét már a 2013. I. negyedéves jelentés I. fejezetében jeleztük, s akkor javasoltuk, hogy a megszűnés kezdeményezéssel érintett vagy törölt adószámok

¹⁵ E téma felelőse: [redacted] (Tel.: [redacted])

adózók a jövőben ne kerüljenek fel a RIASZT listára. A 2013. szeptember 17-én publikált 5038/2013/ELL. számú körlevélben a Főigazgatóság illetékességébe tartozó, listán szereplő tételeket megvizsgálva megállapítható, hogy az elévülési időszakon belül 39 adózó adószám felfüggesztéssel, és 73 adózó meghiúsult vizsgálattal érintett. Ezen adózók ismételt szerepeltetése a listán felesleges revizori kapacitást köt le. Javasoljuk, hogy ezek az adózók ne kerüljenek fel ismételt RIASZT listára.

Az aktuális RISZT listát tartalmazó 5038/2013/ELL. számú körlevél szerint az állományba került tételek újabb kockázati elemmel bővültek, mégpedig a kétoldalú vámadatsere kapcsán érkező tagállami adatokkal. A KMRAF illetékességébe tartozó adózók az országos darabszám 70,1 %-a, azaz az 1 338 tételből 938 tétel. Ezt tovább elemezve megállapítható, hogy az 5 kockázati szempont valamelyikébe 834 tétel azaz az összes 89%-a tartozik, a több kockázati jellemzővel bíró tételek száma mindösszesen 11%, azaz 104 tétel.

Ilyen tételszám mellett annyi egymással össze nem függő kockázati tényező esetleges figyelembe vétele esetén a kockázatkezelési és kiválasztási munka elvégzése aránytalanul nagy időráfordítást igényel. Az adóigazgatóságok részére átadott állomány esetében is a sok kockázati szempont meglétének a vizsgálata az ellenőrzések elhúzódását okozza. Mindegyik kockázati elem önálló meglété megalapozza az adózó kockázatoságát, de az adókikerülés megakadályozásának leghatékonyabb módszere lehetne az újonnan alakult vállalkozások RIASZT rendszerbe történő beintegrálása abban az esetben, ha hirtelen forgalom növekedés és VIES eltérés tapasztalható. Ennek megfelelően javasoljuk, hogy nem a RIASZT rendszerben szerepeljenek, hanem önálló állományok tartalmazzák a különböző kockázati jellemzővel rendelkező tételeket. A redundancia elkerülése végett a több kockázati területtel érintett adózók tételeit egy külön állományban lenne célszerű átadni.

A most ismételt felmerülő problémát a 2013. I. negyedéves jelentés I. fejezetében már jeleztük és javasoltuk a kockázati elemeknek megfelelően külön-külön állomány létrehozását.

Szintén jeleztük a 2013. I. negyedéves jelentés I. fejezetében egy folyamatosan, minden listában szereplő problémát, miszerint több adózó duplikáltan szerepel a teljesítendő tételek között.

Az aktuális RIASZT listában szereplő tételeket összehasonlítottuk a csak a 2013-ra vonatkozó RIASZT listákkal és megállapítottuk, hogy a jelenlegi listán 938 mutatóba számító tételhez tartozó 865 illetékességünkhöz tartozó adózóból 334 adózó szerepelt már a korábbi listákon mutatóba beszámítható tételként (38,61%).

A 334 adózót megvizsgálva megállapítható, hogy 1 017 db vizsgálat indult 2012. január 1-jét követően, melyek befejeződtek, vagy folyamatban vannak még. A 2012. január 1-jét követően megkezdett vizsgálatok közül 57 esetben került sor nettó adókülönbség megállapítására. Ez összesen 3,9 milliárd Ft-ot tesz ki. Ebből 17 esetben került rögzítésre a 956 (Iratanyag hiányában tett megállapítás), vagy a 884-es (Az adózóval történő kapcsolatfelvétel nélkül lefolytatott ellenőrzés) CT kód, a nettó adókülönbség megállapítás itt 2,3 milliárd Ft (58,42%) volt.

Az Adó Főigazgatóság a 2013. évi RIASZT listákról a közös uniós kapcsolatok alapján kialakított csoportok közül 56-ot választott ki vizsgálatra. Ezek a csoportok összesen 247 tételt foglaltak magukban, összesen 175 adózóhoz kapcsolódóan. (1 adózó több csoportba és akár több tétellel is tartozhat). Az adóigazgatóságok a Főigazgatóság részére a csoportokra vonatkozóan küldött havi adatszolgáltatása alapján megállapítható, hogy a csoportképzők közötti EU-s partnereken kívüli összefüggést a csoportokon belül nem találtak a revizorok. Összesen 16 esetben zárult megállapítással, vagy fordult át a vizsgálat adónem ellenőrzésbe, de ezek az adózók sem egy csoportba, hanem mind más-más csoporthoz tartoznak. Következésképpen a csoportképzés mind a kiválasztás, mind az ellenőrzés során többletfeladattal járt, azonban mérhető eredményre nem vezetett. Az áfa bevallások belföldi tételes adatai alapján képzett csoportok vizsgálata jelenleg még folyamatban van, így ezek eredményéről jelenleg nincs tapasztalat.

➤ **20. mutató: Magas és közepes kockázati besorolású adózók ellenőrzöttségének alakulása**

A mutató megbízólevél kiállításával teljesíthető, azonban a magas ellenőrzési darabszám előírás teljesítése a következő év I. félévének ellenőrzési kapacitására is kihatással lesz, tekintettel az egy revizorra jutó folyamatban lévő ellenőrzések számára.

➤ **21. mutató: ÁFA visszaigénylés ellenőrzöttsége**

A mutató mérésére központi szintű visszamérő projekt még nem készült el, így a teljesítés mérésére csak helyi szinten, az ETKF által a RADAR rendszerben elkészített projekt alapján kerül sor. A 2013. szeptember 6-i REV adatok alapján a III. negyedévi teljesítést magasan meghaladva az elvárt minimumszint (0,7) helyett a Közép-magyarországi Régió teljesítése 5,9.

➤ **22. mutató: ÁFA ellenőrzések érték alapú mérése**

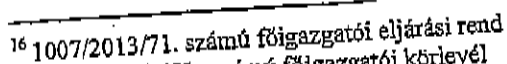
A REV adatok alapján készült visszamérést szintén havi rendszerességgel elemezzük. Modellezzük azt, hogy a Közép-magyarországi Régióhoz tartozó adóigazgatóságoknak milyen pontértékek elérésére van szükség ahhoz, hogy mind az adóigazgatóságok és így a Főigazgatóság is az országos átlaghoz a leginkább illeszkedjen.

Az adóigazgatóságok beszámolóit alapján ez a leginkább vitatott mutató. A teljesítést nehéz befolyásolni, az indított vizsgálatok által hozott eredmény csak később, azok lezárásakor jelentkeznek. A régióban a vizsgálatok lefolytatására átlagosan hosszabb idő szükséges, mint a többi régióban, így természetesen az egy főre jutó vizsgálatok száma is kisebb. Azonban az egy vizsgálatra jutó átlagos pontérték meghaladja az országos átlagot. A hétről hétre változó pontok alapján képzett trend szerint a Közép-magyarországi Régió előreláthatóan teljesíteni tudja a mutató követelményeit.

Hátrányosan érinti a mutató számításánál a régiót az a számítási mód, hogy a vidéki régiók amennyiben elnöki engedéllyel végeznek illetőségünkbe tartozó adózó vizsgálatát eleve magasabb pontszám illeti meg őket. Ugyanakkor a központilag előírt teljesítendő darabszám eleve úgy van meghatározva részükre, hogy azt csak illetékességen kívüli ellenőrzése lefolytatásával tudják teljesíteni.

- a bevallás mellékleteként szereplő 65M lap bevezetése eljárásának menete;
- a 75%-os adóbírság alkalmazására vonatkozó átmeneti rendelkezésekkel kapcsolatos elvi jogalkalmazási kérdés;
- a foglalkoztató az általa bejelentés nélkül foglalkoztatott magánszemély biztosítási jogviszonyának fennállását megállapító határozat elleni fellebbezésének lehetősége; továbbá
- a közalkalmazotti jogviszony bejelentésének késedelmes teljesítésével kapcsolatban a Magyar Államkincstár bírságolásának lehetősége.

A Központi Hivatal Ellenőrzési Főosztályától – 2013. II-III. negyedévből – érkezett²¹ soron kívüli feladatok számának alakulását²² szemlélteti – havi bontásban – az alábbi grafikon:

17 6025/2013/71K. számú főlgazgatói körlevél

17 5025/2013/71K. számú főigazgatói kirendelés (Tel.: [REDACTED])
18 A téma felelőse: [REDACTED]

18 A téma felelőse: [REDACTED]
19 A témakör témájában még válaszra várunk.

²⁰ Az utóbbi esetben a szakosztály álláspontjáról az érintett adóigazgatóságnak – az új eljárás eredményeire tekintettel – lefolytatása érdekében – tájékoztatást küldtünk.

21 A rendszeresen végzendő teendőkön túl 2015. II. negyedéves feladatokat határozott meg a szakfőosztály az Adó Főigazgatóság és a felügyelete által megadott feladatok részére. [redacted] (Tel.: [redacted]) készítette.

²² Az adatszolgáltatást [redacted] (Tel.: [redacted]) készítette.

Ezen számadatok alapján megállapítható, hogy jelentős számban érkeztek soron kívüli feladatok, melyek mind az adóigazgatóságok, mind az Adó Főigazgatóság számára jelentős munkaterhelést jelentettek, különösen a rövid határidők okoztak problémát, megnehezítve az igényes szakmai anyagok összeállítását.

A 2012. év és 2013 első felének tapasztalatai alapján szükségessé vált az adóregisztrációs és az azt követő kockázatelemzési eljárás szabályainak áttekintése, illetve módosítási javaslatcsomag készítése a rendszer egyszerűsítése, gyorsabbá, hatékonyabbá tétele érdekében.

A témában adóregisztrációs munkacsoport megbeszélés került megtartásra, melyen a Főigazgatóság adóügyi, ellenőrzési, hatósági és jogi szakterületei mellett a KMRAF illetékességi körébe tartozó adóigazgatóságok képviselői is jelen voltak.

A megbeszélés eredményeképpen *összeállításra került egy komplex jogszabály módosítási javaslatcsomag*, melynek egyik fő célja az adóregisztrációs eljárás alanyi körének bővítése, illetve az eljárás lefolytatását szükségessé tévő esetek körének bővítése annak érdekében, hogy annak során a gazdasági élet szereplőinek teljesebb körét, illetve a tapasztalatok alapján gyanúsnak minősíthető események szélesebb spektrumát lehessen vizsgálat alá vonni. A jogintézmény hatékonyságának növelése érdekében a kizáró feltételek körének felülvizsgálata, kibővítésükre történő javaslat is kidolgozásra került.

Az adott évre meghatározott valamennyi kiemelt feladat eredményes végrehajtása, a központi elvárások teljesíthetőségének folyamatos nyomon követése érdekében az ETKF több tematikus **monitoring rendszert működtetett**²³ a III. negyedévben is. Az elkészített kimutatásokat az adóigazgatóságaink részére is elérhetővé tettük.

*A pénzforgalmilag nem rendezett tételek a beszámolási időszakban a következők szerint alakultak*²⁴:

Az Ellenőrzési Főosztály által továbbított a Bevallási Főosztály jelzése esetében, – miszerint 1 400 db visszaigénylést tartalmazó bevallás pénzforgalmi ága nem véglegesített, miközben a kiutalásra nyitva álló határidő 2013. január 1-je előtt lejárt – a vizsgálatok koordinálása a nagy tételszámba való tekintettel még nem zárult le.

A 827 db vizsgálatból jelenleg 398 db vizsgálat folyamatban van, 429 db vizsgálat lezárásra került, melyből 214 db bevallás pénzforgalmi ágának rendezése is megtörtént.

Az adóigazgatóságok által megküldött jelentések, továbbá az ETKF által elvégzett felülvizsgálat alapján megállapítható, hogy a folyamatban lévő vizsgálatok főként SCAC megkeresések, illetve folyamatban lévő kapcsolódó vizsgálatok eredményeire várnak.

A problémás, továbbra is folyamatban lévő ellenőrzések esetében az adóigazgatóságok havi jelentésben számolnak be a vizsgálatok állásáról.

²³ Például:

- » a bíróság, az adópolitikaért felelős miniszter, illetve a NAV felügyeletére kijelölt miniszter, a NAV elnöke, valamint a másodfokú adóhatóság által új eljárásra utasító döntéssel kapcsolatos feladatok nyomon követése;
- » a határozatra váró adónemvizsgálatok nyomon követése során a határozat meghozatalára váró – adóigazgatóságok ellenőrzési szakterülete által lefolytatott – adónemvizsgálatok REV rendszerbeli nyilvántartásának nyomon követése,
- » az 5019/2012/AEH. számú körlevélben előírtaknak megfelelően az 50 millió Ft feletti nettó adókülönbséget megállapítással zárult ellenőrzések esetében a megfelelő kódolás felügyelete;
- » az elévüléssel érintett ellenőrzések figyelemmel kísérése.

²⁴ E téma felelőse: [REDACTED] (Tel.: [REDACTED])

A negyedév folyamán a NAV Informatikai Intézetének Számlavezető Szakterülete szintén megküldte a nem véglegesített pénzforgalommal rendelkező bevételek állományát, melyet az ETKF összehasonlított az Ellenőrzési Főosztály által megküldött listával.

Az INIT által megküldött állományban tíz bevétel szerepelt plusz tételként, melyeket az ETKF felülvizsgált, s megállapításra került, hogy 2 esetben a vizsgálatokat nem a KMRAF illetékességi területén végzik, 6 bevétel a Pest Megyei Adóigazgatóság, 2 bevétel pedig az Észak-budapesti Adóigazgatóság illetékességi körébe tartozik. Ezekről az új tételekről az illetékes adóigazgatóságokai tájékoztattuk.

Az ETKF a tárgynegyedévben – a rendszeres feladatain túl – az alábbi témákban is végzett kockázatkezelési, illetve azt követő koordinációs tevékenységet²⁵:

1) Az AMEN²⁶ adatokkal rendelkező újonnan alakult/átalakult gazdasági társaságok ellenőrzésével kapcsolatos tapasztalatok az alábbiakban foglalhatók össze:

Az adóregisztrációs eljárás tapasztalatai alapján a kiemelten kockázatos tevékenységet folytató (gabonakereskedéssel, számítástechnikával foglalkozó stb.) egyes gazdasági társaságok bevételeiket elmulasztják benyújtani, miközben rövid időszakon belül nagy volumenű forgalmat bonyolítanak le, illetve jelentős adóhátralékot generálnak. Az előbbieket alapján szükséges már az adózói életút korai szakaszában kiszűrni azon adózókat, melyek vélhetően nagy mértékű forgalom lebonyolítása, majd fikтивizálódás céljából alakultak.

Az elvégzett kockázatelemzés fő célja olyan gazdasági társaságok kiválasztása és ellenőrzésre történő átadása volt, melyek 2013. II. negyedévben alakultak/átalakultak és adatokkal rendelkeztek az AMEN vámszakmai rendszerben.

A kiválasztás során rendező elvként kezeltük a gazdasági társaságok AMEN rendszerben szereplő jogügyletek mennyiségi adatainak az időszaki áfa-bevételek adataihoz történő viszonyítását.

A meghatározott feltételek alapján 13 gazdasági társaság került átadásra az ellenőrzési szakterület felé. Egyes társaságok esetében a fokozott és halmozott kockázatokra való tekintettel a bevételek utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés elrendelése volt indokolt előzetes vizsgálatok lefolytatása nélkül (3 társaság esetén). Az ellenőrzések jelenleg folyamatban vannak.

A 2013. I. negyedév vonatkozásában a fenti feltételeknek megfelelő kiválasztás alapján elrendelt 11 db gazdasági társaság nagy részének vizsgálatai még folyamatban vannak. A fokozott kockázatokra tekintettel az ellenőrzési szakterület 5 társaság esetén a bevételek utólagos ellenőrzésére irányuló ellenőrzések elrendelése mellett döntött. Ezen vizsgálatok még folyamatban vannak. Az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló vizsgálatok közül két esetben követte az ellenőrzéseket a bevételek utólagos vizsgálatának elrendelése.

2) Az adóregisztrációs eljárás keretében látókörbe kerültek [redacted] magánszemély (aa.: [redacted]) és az érdekeltségi körébe tartozó cégek, amelyek alapján a Főigazgatóság elkészítette az illetékességi területén található élő gazdasági társaságok kockázatelemzését.

Érdekeltségi körébe a kockázatelemzés időpontjában 63 db élő gazdasági társaság tartozott, mely adózók jelentős részénél már sor került a megszüntetés kezdeményezésére. A

²⁵ A téma felelőse: [redacted] (Tel.: [redacted])

²⁶ Ármozgás Ellenőrzés Nyilvántartó Rendszer

magánszemély további 92 db gazdasági társaságban rendelkezett a Cégbíróságon bejelentett tulajdonosi vagy képviselői jogviszonnyal, azonban a kockázatelemzés időpontjában már megszűnt státuszúak voltak.

kapcsolatai zömében [redacted] szám alatt találhatóak. A címen székhelyszolgáltatást végez [redacted] (asz.: [redacted]), mely társaságban képviselői jogviszonnyal rendelkezik az említett magánszemély.

A kockázatelemzés alapját 15 db élő gazdasági társaság alkotta, mely cégek esetében nem került sor az adószám törlésére vagy felfüggesztésére. A társaságok ellenőrzésével párhuzamosan javaslat került összeállításra a magánszemély ellenőrzésére, különös tekintettel a vagyonelemek alakulására. Az ellenőrzések jelenleg folyamatban vannak.

- 3) Az azonos érdekeltségi körhöz tartozó gazdasági társaságok kockázatelemzése eredményeként 3 db társaság esetében az egyes adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzése került elrendelésre.

[redacted] (asz.: [redacted]) és kapcsolatainak vizsgálatával egyidejűleg 4 magánszemély ellenőrzésének elrendelésére is sor került. A vizsgálatok főként a vagyonkimentések felderítésére irányulnak. Az ellenőrzések jelenleg folyamatban vannak.

- 4) A magyar adóztatás rendszerében az MLM konstrukciókban megvalósuló adóelkerülési magatartások jogi keretek közötti felderítése jelentős nehézségekbe ütközik. Erre tekintettel a jelentési időszakot megelőzően célirányos adatgyűjtésre került sor az interneten, amely során egy már működő, lényegében kiépített, megtekinthető MLM rendszer felkutatása volt a cél, amely szolgáltatás nyújtása mellett termékek forgalmazását is végzi és jelentős jövedelem transzferek vélelmezhetőek.

A fentiek alapján a jelentési időszakot megelőzően [redacted] (asz.: [redacted]) került kiválasztásra. A revízió a 2011. évet tekintve megállapította, hogy a beszámoló adatai, illetve a főkönyvi kivonat adatai nem egyeznek meg a Kft. társasági adóbevallásában szereplő adatokkal.

Az ellenőrzés megállapította továbbá, hogy a társasági adóbevallásban az értékesítés nettó árbevételeként szerepeltetett 622 399 eFt jelentősen eltér a 2011. évi áfa-bevallásokban feltüntetett belföldi értékesítések kumulált összegétől (990 960 eFt). A jelentős hiba okának feltárása folyamatban van.

Az ellenőrzést végző szervezeti egység az interneten fellelhető adatok alapján megállapította, hogy az adózóra a vizsgált időszakban több hatóság is bírságot szabott ki. Ezek összege azonban nem szerepel a társaság könyveiben. Az ellenőrzési szakterület megkereséssel élt a Gazdasági Versenyhivatal és a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság felé a jogerős bírságokat megállapító határozatok rendelkezésre bocsátása végett.

A Gazdasági Versenyhivatal tájékoztatása szerint [redacted] vel szemben a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. számú törvény rendelkezéseinek megsértésére tárgyában versenyfelügyeleti eljárást folytatott, mely során a vállalkozás 2011. évi kereskedelmi gyakorlatát vizsgálta. A versenyfelügyeleti eljárást lezáró jogerős határozatban 5 500 eFt bírság került megállapításra a társaság terhére. A határozat keltezése alapján megállapítható, hogy a bírság lekönnyítésére vélhetően a vizsgált időszakot követően kerülhetett sor. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság tájékoztatása szerint a vizsgált időszakban nem szankcionálta a társaságot.

Az ellenőrzést végző szervezeti egység már korábban megállapította, hogy az áfa-bevallásokban szereplő közösségen belülről történő termékbeszerzéseket és a közösségi adóalanytól igénybevett szolgáltatásokat – továbbá a tévesen feltüntetett Áfa tv. területi

hatályán kívül közösségi adóalany felé teljesített szolgáltatásokat – tartalmazó sorokat a VIES kontrolladatok nem támasztják alá.

Az adózó elektronikus adathordozókon rendkívül jelentős mennyiségű, 30 gigabyte-nyi adatot meghaladó mennyiségű bizonylatot, nyilvántartást adott át a revízió részére. Ezek elemzése még folyamatban van.

Az ellenőrzést végző szervezeti egység által – az adózó holland anyavállalatával, [REDAKT] [REDAKT] vel kapcsolatos számlázási kapcsolat tárgyában – kezdeményezett nemzetközi megkeresésre a jelentési időszakban még nem érkezett válasz. A bevételek utólagos ellenőrzésére irányuló vizsgálat jelenleg folyamatban van.

- 5) A Főigazgatóság a dísznövény forgalmazáshoz kapcsolódóan vélelmezhető bevétel eltitkolás visszaszorítása érdekében folytatott akciószerű ellenőrzések tapasztalatai alapján szűrést végzett a NAV 1. számú Repülőtéri Igazgatósága által, az AMEN vámszakmai rendszerben rögzített áruforgalmi adatok körében. A kiválasztás alapját azon adózók képezték, amelyek dísznövényeket, illetve díszítésre alkalmas zöldnövényeket importáltak főként a távol-keleti országokból.

A szűrések során 3 adózó került kiválasztásra és ellenőrzésre történő átadásra.

Egy adózó esetében iratai alátámasztották a vizsgált bevételekben foglaltakat, ezért a revízió megállapítás nélkül zárult. Két társaság esetében az egyes adókötelezettségek ellenőrzésére irányuló vizsgálatok jelenleg folyamatban vannak.

Az ETKF fokozott figyelmet fordított – az 5033/2013/ELL. számú cégtemetőbe átruházó cégtulajdonosok saját cégeinek kiemelt figyelemmel kíséréséről szóló körlevélben foglaltak alapján – az adóregisztrációs eljárás során a céghalmazokkal, valamint kapcsolataikkal érintett társaságok kiszűrésére. A körlevélben részletezett CEGTEM_ERINTETT projekt használatán túl figyelembe vesszük azokat a társaságokat melyekkel kapcsolatosan a Komárom-Esztergom Megyei Adóigazgatóság küldött tájékoztatást 2011. év vége óta. A kapott adózók folyamatosan rögzítésre kerülnek az erre kialakított nyilvántartási rendszerben, és minden esetben elemi kockázatkezelést hajtunk végre.²⁷

A szabályozásnak megfelelően az ilyen típusú cégek minden esetben magas induló kockázati besorolást kapnak és átadásra kerülnek az igazgatóságoknak kérdőív kiküldésre. A figyelt vállalkozások a körlevél kiadását megelőzően is túlnyomó részben átadásra kerültek.

Az 5033/2013/ELL. számú körlevél alapján 15 db gazdasági társaság kockázatkezelése történt meg, ebből 14 db a RADAR projektből, 1 db saját nyilvántartásból.

Az alap kockázatkezelés során a főbb vizsgált tényezők az alábbiak voltak:

- [REDAKT] kockázati érték,
- [REDAKT] tevékenykedik,
- [REDAKT] tevékenységet folytat,
- Folyószámla állapota,
- [REDAKT] bevételek adatai (2010-2013),
- [REDAKT] bevételek adatai (2010-2012),
- [REDAKT] adatbejelentők kapcsolata.

A kockázatkezelési tapasztalatok alapján elmondható, hogy a korábbi ellenőrzések megállapítás nélkül zárultak, több cég került végrehajtás alá, egy részük teljesítette a vele szemben megállapítottakat, VIES eltéréstük jellemzően nincs. Bevételeiket megfelelően benyújtják, áfa és a társasági adó bevételeik alapján elmondható, hogy elenyésző esetben

²⁷ A téma felelőse: [REDAKT] (Tel.: [REDAKT])

mutatnak adóminimalizáló jelleget. Döntő többségben közepes RADAR összevont kockázati besorolással rendelkeznek, folyószámlán tekintve jelentős tartozás nem jellemző.

Az érintett társaságok kockázatelemzése során került látókörbe [redacted] (aa.: [redacted]) magánszemély, aki [redacted] mellett két felszámolt társaságban is alapítóként illetve képviselőként volt bejelentve. A magánszemély rendelkezik további 3 db jelenleg is működő kapcsolattal a körlevél alapján a Főigazgatóság illetékességi területén:

- [redacted] (asz.: [redacted]),
- [redacted] (asz.: [redacted]),
- [redacted] (asz.: [redacted])

melyek vizsgálat elrendelése a jelentés készítés időszakában valósult meg.

A kockázatkezelési adatok alapján indokolt volt [redacted] tulajdonosának [redacted] (asz.: [redacted]) ellenőrzése is.

A társaságok közül 3 db 2012-ben személyi változással érintettként került adóregisztrációs eljárás alá és magas induló kockázat miatt átadásra került az igazgatóságra kérdőív kiküldésre. Két adózónál a törlés kezdeményezése megindult, viszont a 2012. év végi Art. módosítások értelmében nem történt meg. Értékelhető kérdőívet bocsátottak az adóhatóság rendelkezésére, amelyek feldolgozása megtörtént. Egy esetben a fokozott adóhatósági felügyelet elrendelésre került az adózói múlt miatt, gyakorítás keretében havi áfa, valamint összesítő nyilatkozat benyújtására kötelezett.

[redacted] esetében a bevallás adatok alapján megállapítható az adóminimalizáló jelleg, ezért elrendeltük az áfa ellenőrzését. Továbbá feltérképezésre kerülnek a gazdasági kapcsolatok a vizsgált személy egyes cégei között.

[redacted] társasági adóbevallás adataiban 2010. évben 14 000 eFt., 2011. évben pedig 13 880 eFt. tagi kölcsönt szerepeltet, ami vélelmezhetően adózatlan jövedelemre utalhat. Az adóigazgatási rendszerek adatai alapján 2012. évre 1 918 eFt, 2013. évre 881 eFt VIES eltérése van.

[redacted] bevallásait benyújtja, az áfa és a társasági adó bevallásban szerepeltetett adatok a 2012-es évre vonatkozóan nincsenek összhangban. A bevételei 90%-ban nonprofit tevékenységből származnak, amelyek minimális költségvonzatúak. Ellenőrzés keretében vizsgáljuk a gazdasági események valódiságát, illetve, hogy azok az adómentes alaptevékenységhez tartoznak-e. A bevallásban feltüntetett követelések aránya 30 millió Ft-tal nőtt a megelőző évhez képest (így 2012-ben összesen több mint 40 millió Ft), amiből 1 millió Ft vevőkövetelés, a fennmaradó részből a kiegészítő mellékletben sincs információ. RADAR összevont kockázata közepes, közösségi adószámmal rendelkezik, a nyilvántartásaink alapján 2012 évben 1 165 eFt, 2013-ban 905 eFt VIES eltérése volt.

A társaság egyedüli tulajdonosa [redacted], melynek képviselője szintén [redacted] magánszemély. Bevallásait benyújtja, a beszámolója alapján szembevetendő, hogy a követelések összege 2011. évről 2012. évre 300 millió Ft-ról 6 715 eFt-ra csökkent. Folyamatban lévő kiutalás előtti áfa vizsgálata van 2012.01.01-2012.06.30-ig terjedő időszakra.

[redacted] cégcsoport kockázatkezelése jelenleg folyamatban van, tekintettel a jelentős méretű kapcsolati hálózatra a vizsgálatok lefolytatása a következő negyedévben várható.

Az előző negyedévben nemzetközi ellenőrzési sorozatban – nemzetközi, több oldalú vizsgálathoz kapcsolódó akciót követően – elrendelt ellenőrzés III. negyedévet érintő eredményei a következőekben foglalhatók össze:

Ennek keretében [redacted] (asz.: [redacted]) is vizsgálat alá lett vonva.²⁸ Az akció eredményeinek hatására a Főigazgatóság elrendelte az adózó áfa adónemvizsgálatát 2012.01.06-2013.03.31-e közötti időszakra vonatkozóan.

A Kft részére a bejelentett és bejegyzett székhelyére küldött értesítések tértivevényei „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkeztek vissza hivatalunkhoz. A társaság forgalmára vonatkozóan a holland adóhatóság felé megküldött nemzetközi megkeresésre érkezett válasz szerint, a Központi Kapcsolattartó Irodáján dolgozó kolléga²⁹ rendelkezik egy CD adathordozóval, mely tartalmazza az ellenőrzéshez szükséges adatokat. (Ez várhatóan a közeljövőben megküldésre kerül.)

A társaság bankszámlakivonatainak vizsgálata alapján [redacted] (asz.: [redacted]) 2013. június 18-29. közötti időszakban 8 alkalommal utalt [redacted] bankszámlájára összesen 27 975 732 Ft-ot. A kivonatok alapján, az ügyben szereplő [redacted] még az utalások napján felvette készpénzben [redacted] által utalt összegeket. Az ügyben érintett információkkal rendelkező másik személyt, [redacted] a revízió nem érte utol, így őt meghallgatni sem tudta. A Pest Megyei Adóigazgatóság és az Észak-budapesti Adóigazgatóság kollégái folyamatosan tartják a kapcsolatot és tájékoztatják egymást a vizsgálat során feltárt, a társterületet érintő információkról.

Az 5007/2013/ELN. és az 5024/2013/71K. számú körlevelek szerinti, a felszámolás és végrehajtási területről az ellenőrzési szakterület felé érkezett jelzések alapján – a beszámolási időszakban – tett intézkedéseink az alábbiak voltak:

A jelentési időszakban külön hangsúlyt kapott a felszámolási és végrehajtási, valamint az ellenőrzési szakterületek közötti együttműködés fokozásának fontossága a fizetési kötelezettségek minél eredményesebb beszedése érdekében. A körlevél alapján különös figyelmet kell fordítani a már megszerzett, rendelkezésre álló információk egymás közötti áramoltatására a közös célok elérése érdekében.

A felszámolási és végrehajtási szakterület – amennyiben olyan ügyleteket, körülményeket, tényeket tár, amelyek alapján ellenőrzés lefolytatása indokolt – megkereséssel él az ellenőrzési szakterület felé.

A jelentési időszakban gazdasági társaságokkal kapcsolatban 14 ügyben érkezett jelzés a felszámolási és végrehajtási szakterületről.

3 db megkeresés esetében kerültek elrendelésre vizsgálatok (29 db gazdasági társaság és 2 magánszemély esetében). További 9 db beérkezett jelzés alapján megindított kockázatelemzés folyamatban van. A jelentési időszakban 2 db jelzés került mellőzésre, mivel a kockázatelemzés megállapításai nem indokolták a további vizsgálatok elrendelését, azonban ezen társaságok fokozott figyelemben részesülnek későbbi nyomon követések során.

A jelentési időszakban magánszemélyekkel kapcsolatban 8 ügyben érkezett jelzés a felszámolási és végrehajtási szakterületről. Ezek összesen 13 magánszemélyt érintettek.

A kockázatelemzések alapján 4 db ügy zárult ellenőrzési javaslattal, amely összesen 7 magánszemélyt érint. Ez ideig jelzés nem került mellőzésre. Jelenleg 4 db megkeresés elbírálása van folyamatban.

Az ETKF IT osztálya³⁰ 2013. III. negyedévben a régió belül és azon túlmutatóan is jelentős informatikai támogatást nyújtott a következő tevékenységek vonatkozásában:

²⁸ A téma felelőse: [redacted] (Tel.: [redacted])

²⁹ [redacted] kapcsolattartó

³⁰ E téma felelőse: [redacted] (Tel.: [redacted])

[illegible]

Az II. osztály feladatkörében eljárva – az előző negyedévben részletezett rendszeresen végzett feladatain túl – a következő típusú teendőket is ellátta a III. negyedév során:

Az elmúlt időszakban megvalósult az adatmentéshez és a mentett adatok elemzéséhez szükséges eszközök adóhivatal általi beszerzése. Az új eszközök elosztásánál az eddig eszközökkel nem rendelkező főigazgatóságok kerültek preferálásra, megteremtve ezzel annak lehetőségét, hogy az adatmentések és a mentett adatok elemzése ezen szervezeti egységek vonatkozásában elérhetővé és megvalósíthatóvá váljon. A korábbi időszakban az eszközök bemutatásában, azok használatának oktatásában az IT osztály munkatársai tevékenyen részt vettek az adatmentéssel összefüggő ismereteik és tapasztalataik átadásában.

Jelen negyedévben – a megkereső más főigazgatósággal való egyeztetést követően – az adatmentések koordinációja, eredményeként a Főigazgatóság irányítása alá tartozó adóigazgatóságok operatív ellenőrzési főosztályai operatív és információtechnológiai ellenőrzési osztályainak munkatársai a más főigazgatóságok irányítása alá tartozó adóigazgatóságok részére nyújtott informatikai támogatás nyújtása során a megkereső szervezeti egység munkatársaival ellenőrzési párt alkotva jártak el az oktatás keretében szerzett ismeretanyag gyakorlatban való hasznosítása érdekében.

Az IT osztály az érintett időszakban az élelmiszer kereskedelemmel foglalkozók vonatkozásában 65 db, illetve – a Központi Hivatal megkeresésére – K+F járulék ellenőrzésének témakörében 112 db társaságra vonatkozóan **kockázatelemzést** végzett, illetve **vizsgálat elrendelését** kezdeményezte.

Emellett a szervezeti egység jelen negyedévben közreműködött a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI.22.) PM rendeletet felváltó jogszabály tervezetével összefüggésben felmerült kérdések megoldásában és megválaszolásában.

A fentiek mellett az osztály folyamatosan közreműködik a pénztárgépek és taxaméterek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló pénztárgépek és taxaméterek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről, valamint a pénztárgéppel rögzített adatok adóhatóság felé történő szolgáltatásáról szóló 3/2013. (II.15.) NGM rendeletben előírt műszaki feltételrendszer kidolgozásában a Központi Hivatallal való együttműködés keretében.

A Főigazgatóság, valamint az irányítása alá tartozó adóigazgatóságok információtechnológiai területe által nyújtott támogatások eredményeként – a terület kialakítása óta eltelt időszak-

ban – közel 600 vizsgálat során összesen 5 133 803 790 Ft adókülönböt, illetve annak jogkövetkezményeként 2 621 931 145 Ft adóbírság került az adózók terhére megállapításra.

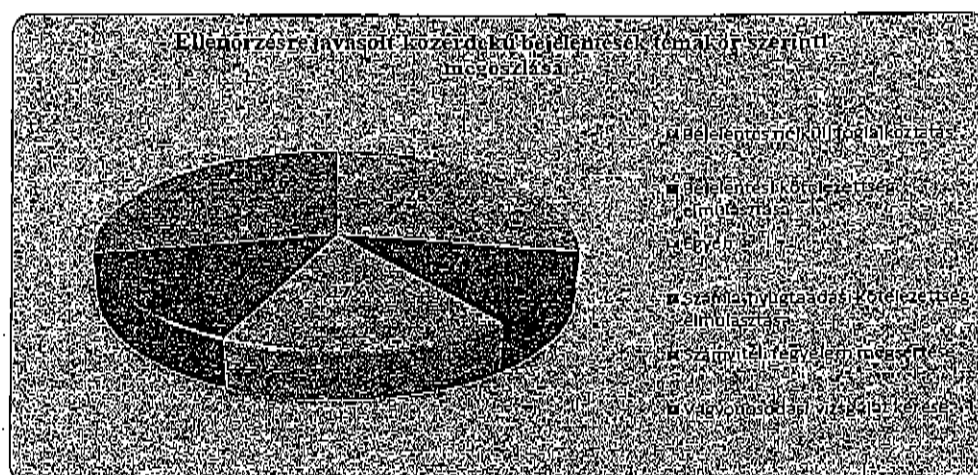
AZ ETKF Ellenőrzési Koordinációs Osztálya ebben a negyedévben³¹ a nemzetközi kapcsolattartással összefüggő feladatokat hathatósan ellátta, melyet a következő szám adatok igazolják³²:

Kérdésminták	Adóigazgatóság				(db)
	Posta-Magyar	Adóalkalmazás	Költségvetési	Üfőhivatal	
SCAC bejövő	335	251	370	209	1 165
SCAC kimenő	710	482	344	464	2 000
Közvetlen adós bejövő	8	9	10	6	33
Közvetlen adós kimenő	18	70	4	50	142
Kettős adós bejövő	0	0	6	0	6
Kettős adós kimenő	6	14	2	6	28

A beszámolási időszakban kockázatelemzésre átadott közérdekű bejelentések³³ egyre nagyobb hányada fogalmaz meg több adózóra vonatkozóan szabálytalanságot, jogsértést. Ezek a beadványok döntően egymással kapcsolatban álló, kockázatot hordozó gazdasági társaságokra, valamint a mögöttük álló magánszemélyekre hívják fel a figyelmet. Ugyanakkor sokszor tesznek említést olyan cégről vagy magánszemélyről, akire vonatkozóan jogsértést nem fogalmaznak meg, és aki a mulasztást elkövető adózóval sem hozható kapcsolatba.

Az eddigi tapasztalatok szerint az ilyen típusú bejelentéseket valamennyi, a bejelentő által nevesített – gyakran nem beazonosítható – adózóra szétiktatják, ami jelentős adminisztrációs terhet ró a Főigazgatóság több szervezeti egységére. Célszerű lenne ezeket a beadványokat a Panaszirodán kizárólag egy, a legnagyobb jelentőséggel bíró adózóra iktatni, elkerülve ezzel a szabálytalansággal nem érintett adózóra feleslegesen iktatott bejelentések kezelésével kapcsolatos többletmunkát.

A tárgynegyedévben közérdekű bejelentés alapján összesen 252 db vizsgálati javaslat készült, jellemzően a foglalkoztatáshoz kapcsolódó szabálytalanságok, valamint a magánszemélyek vagyonszerzése miatt.

³¹ 2013. július 1-jétől 2013. szeptember 19-éig terjedő időszakban

³² Az adatszolgáltatást [redacted] (Tel.: [redacted]) készítette.

³³ A téma felelőse: [redacted] (Tel.: [redacted])

Az átadott vizsgálati javaslatok alapján az adóigazgatóságok 215 db megbízólevelet állítottak ki³⁴, a vizsgálattal érintett adózók közel fele a magas vagy közepes kockázatú adózók köréből került ki. A meghiúsulási ráta igen alacsony: a megkezdett ellenőrzések csupán 1%-át nem tudta a revízió befejezni.

A negyedévben befejezett, közérdekű bejelentés alapján indított adóellenőrzések kiemelkedő összegű, összesen 689 284 344 Ft nettó adókülönböt tartak fel. Az egy vizsgálatra jutó átlagos megállapítás szintén magas: 18 139 062 Ft. A céllenőrzések 18%-ánál került sor mulasztási bírság kiszabására.³⁵

A harmadik negyedévben a jogi (büntető) szakterület megkeresése alapján végzett egyedi kockázatelemzések száma jelentősen csökkent a korábbi időszakokhoz képest. A megkeresések többsége nagy összegű bevételt eltitkoló cégek ügyvezetőire vonatkozóan érkezett. A nyomozhatóság jelzései alapján feltételezhető, hogy az ügyvezetők a cégekből kivont jövedelmet magáncélokra költötték, és személyi jövedelemadó bevallásukban ezeket az összegeket nem szerepeltették jövedelmeik között. A kockázatelemzés módszereivel a haszonhúzás ténye – egyéb bizonyító erővel bíró dokumentumok, adatok hiányában – gyakran nem igazolható. Ezekben az esetekben, amennyiben a magánszemély jövedelmi viszonyai önmagukban nem indokolják, úgy csak az érintett gazdasági társaság vonatkozásában készül ellenőrzési javaslat, mely vizsgálat célja többek között az ügyvezetőnél lefolytatandó adóellenőrzés megalapozása.

A revizori kapacitás hatékony felhasználása érdekében a haszonhúzó megalapozott ellenőrzéséhez célszerű valamennyi bizonylat összegyűjtése az alapvizsgálat során, így a magánszemély ellenőrzésekor nem kellene már kapcsolódó vizsgálatként visszamenni az adóelkerülő társaságokhoz.

A Központi Hivatal Ellenőrzési Főosztályától érkező egyedi elrendelések kezelése során könnyebbséget jelent, hogy a jelentési kötelezettség több elrendelt ellenőrzés esetében havi gyakoriságról negyedévesre módosult.

A beszámolási időszakban az adóigazgatóságok ellenőrzési szakterületei által tapasztalt jogalkalmazási nehézségek; az aktuális jogszabályváltozások ellenőrzési tevékenység során tapasztalt hatásai, valamint a jogszabályok, belső szabályozások módosítására vonatkozó javaslatai a következők:

♣ A 2012. évi szja bevallási időszakhoz kapcsolódóan az elmúlt két negyedévben számos olyan beadvány érkezett hivatalunkhoz, amelyben a magánszemély bejelentő felhívja az adóhatóság figyelmét a munkaadójára, amely elmulasztotta a M30-as munkáltatói igazolást, ezért a magánszemély nem tudja elkészíteni a bevallását, kéri a munkáltatójának vizsgálatát. A beadványok szerint sok esetben még bért sem kapnak, és a START kártyát és egyéb iratokat sem adják vissza a dolgozóknak.

Az ilyen jellegű bejelentéseket az Eljárási és Illeték Főosztály küldi át az ellenőrzési szakterület részére, miután megkísérelte felvenni a kapcsolatot a munkáltatókkal, de az eredménytelen volt. Az adóigazgatóság álláspontja szerint felesleges az ellenőrzések elrendelése ezekben az esetekben, hiszen ha a társterületnek sem sikerült elérnie és nyilatkozatra bírnia a munkáltatót, ez egy revízió esetében sem fog sikerülni. Mindezt a

³⁴ 2013. szeptember 19-éig

³⁵ Kiemelendő [redacted] (asz: [redacted], REV kulcs: [redacted]) vonatkozásában igazolatlan eredetű áru forgalmazása miatt kirótt 450 eFt mulasztási bírság.

tapasztalatok is alátámasztják, ezért szükséges lenne a bejelentések kezelését szabályozó eljárási rend, illetve a belső gyakorlat módosítása.

- A büntető ügyek és adóügyek kapcsolódása során általánosságban elmondható, hogy az összetettebb tényállású ügyekben az előzetes letartóztatás, a nyomozati-, az azt követő vádemelési- és bírósági szakasz évekig elhúzódhat. Ezért amennyiben egy zár alá vett összeg – adómentes jövedelem igazoltságának hiányában – adókötelezettségét az adóhatóság megállapítja, majd a bíróság évekkel később a bűncselekmény révén szerzett vagyoni értéket jogerős ítélettel elvonja, kérdésként merül fel, hogy mi lesz a sorsa az adóhatóság által hozott, a bírói ítéletre tekintettel immár jogsértő határozatnak. A feltételek fennállta esetén ismételt ellenőrzés vagy felüellenőrzés keretében orvosolható-e a jogsértő adóhatósági döntés, vagy felügyeleti intézkedés keretében kerül sor a végrehajtáshoz való jog megszüntetésére.

- Több vizsgálat esetében is komoly problémát okozott, hogy a vonatkozó törvényi rendelkezésből nem vezethető le a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adóztatási szerve által végzett ellenőrzések határidejének meghosszabbításáról és nyilvántartásának vezetéséről szóló 1104/2012. sz. eljárási rend II. fejezetének 2.15. pontjában, illetve az ellenőrzési határidők számítása tárgyában kiadott segédlet II.2. pontjában, a **hatósági eljárásban végzett ellenőrzés** tekintetében rögzített adóhatósági álláspont. Amennyiben az ellenőrzés befejezésétől számított 30 nap eltelt, az adóhatóságnak a tényállás tisztázása érdekében nincs lehetősége hivatalból hatósági eljárásban ellenőrzést elrendelni, illetve folytatni, ugyanakkor az adózó által a 30 napos határidőn túl tett nyilatkozat, észrevétel stb. esetében ez megtörténhet.

Ebben az esetben ugyanis adózói jelzés hiányában tudatosan jogszabálysértő döntés kiadására kényszerül az adóhatóság annak ellenére, hogy akár eljárási hiba, vagy esetleges anyagi jogszabályt sértő adóhatósági tévedés, mulasztás egy kiegészítő ellenőrzés során még orvosolható lenne úgy, hogy arra még a döntéshozatalt megelőzően az adózói reagálás, jogorvoslat lehetősége is biztosított, emellett a hatósági eljárás határidőben történő lezárásának sem akadály.

Azzal pedig az Art. 100. § (3) bekezdésében rögzített törvényi rendelkezés – azaz az adózónak a jegyzőkönyv átadását, kézbesítését követően 15 napon belül joga van észrevételt tenni – vesztíti értelmét, ha az adózó által a 30 napos határidőn túl tett nyilatkozat, észrevétel stb. jogalap lehet kiegészítő vizsgálat elrendelésére.

Továbbá ezen adóhatósági eljárás olyan helytelen adózói gyakorlat létjogosultságát igazolja, mely ellentétes – és így visszaélésre ad lehetőséget – azzal az Art. 1. § (5) bekezdésében rögzített adózói kötelezettséggel, miszerint köteles a jogait jóhiszeműen gyakorolni és elősegíteni az adóhatóság feladatainak végrehajtását.

Megemlíthető még, hogy mivel ezen ellenőrzés határidejét az erre vonatkozó rendelkezés a vizsgálatról szóló értesítéstől számított 15 napban határozza meg, amely nem is hosszabbítható, amennyiben azonban a hatósági eljárásban folytatandó kiegészítő ellenőrzés elrendelésének indokául az adózó által tett nyilatkozat, észrevétel stb. szolgál, úgy a gyakorlati tapasztalatok alapján a határozat meghozatalához a tényállás tisztázása a rendelkezésre álló időn belül kivitelezhetetlen. Így azzal, ha a 30 napos határidőn túl a kiegészítő ellenőrzés elrendelésének lehetőségét – annak ellenére, hogy a törvény ilyen kitételt nem tartalmaz – csupán adózói kezdeményezésre korlátozzuk, úgy nem valósul meg maradéktalanul a minél jogszerűbb, megalapozottabb döntés megalkotására irányuló jogalkotói szándék.

- Az adószám alkalmazásának felfüggesztéséről és szankciós törléséről szóló 1020/2013. eljárási rend 79. pontja az Art. 24/F. § (6) bekezdésének a) pontjával ellentétes rendelkezést tartalmaz. A jelenleg hatályos eljárási rend értelmében az adózó adószámának törlésére nem kerülhet sor abban az esetben, hogyha a kérdőív beküldését a törlésről

rendelkező határozat kiadmányozásáig adózó pótolja. Álláspontunk szerint a kérdőív utólagos beküldése nem mentesít a korábbi - többszörös - mulasztások jogkövetkezményei alól. Az adóregisztrációs eljárással kapcsolatosan nincsen törvényi szintű jogszabályi rendelkezés, amely a méltányossági jogkör gyakorlását kifejezetten megengedné, ezen eljárás során csakis az általános érvényű méltányossági alapelv, mint eljárási norma alkalmazására van lehetőség. Az idézett törvényhely pedig egyértelműen előírja a mulasztási bírság kiszabásáról rendelkező határozatban meghatározott határidő elmulasztása esetén az adószám törlést, mérlegelésre az adóhatóságot nem jogosítja fel.

Eddigi tapasztalatok alapján indokolt a magyar adózókban érdekeltséggel rendelkező külföldi – természetes és jogi – személyek hatékonyabb figyelemmel kísérése, valamint egyes, adózók számára nehezen értelmezhető szabályozások világosabbá tétele.

Az akadályhordozó magánszemélyek listájának nyilvánosságra hozatala azzal a kézzelfogható eredménnyel zárulhat, hogy csökken az elutasítandó cégbejegyzési/változásbejegyzési kérelmek száma, mivel a cégek ellenőrizhetik, hogy (leendő) tagjaik/vezető tisztségviselőik nem minősültek-e már korábbi esetekben is akadályhordozónak az adóregisztrációs eljárás során.

A felcélhatatlan, elérhetetlen, adóhatósággal kommunikálni nem kívánó társaságok hatékonyabb kiszűrése és gazdasági életből való kivonása (így a költségvetés bevételeinek védelme) érdekében javaslatot teszünk a KOCKERD kérdőív kitöltésére való kötelezés rendszerünk átalakítása. Az adóregisztrációt követő kockázatelemzés eredményeképpen kockázatosnak minősülő adózók eredményesebb figyelemmel kísérése érdekében a fokozott adóhatósági felügyelet indokainak és jogkövetkezményeink átalakítása, kibővítése is javasolt.

A módosító javaslat a jelentés készítésének időpontjában egyeztetés alatt áll a jogi szakterülettel.

Az Art. és az adóregisztrációs eljárási rend vonatkozó rendelkezései – a 2012-es szabályozástól eltérően – nem adnak lehetőséget olyan adózó adószámának törlésére, amely beküldte ugyan a KOCKERD kérdőívet, de hiányos, vagy értelmezhetetlen adattartalommal, a hiánypótlási felszólításra azonban már nem reagált. Ilyen esetekre az adóregisztrációs eljárási rend 134. pontja úgy rendelkezik, hogy a „kockázatkezelési szakterület a mulasztási bírságot megállapító határozatban előírt határidő eredménytelen elteltét követően – figyelemmel az Art. 24/F. § (2)-(4) bekezdéseiben rögzítettkre – a rendelkezésre álló adatok alapján folytatja tovább az eljárási rendben előírt minősítési eljárást”. A rendelkezésre álló adatok – éppen a kérdőív hiányos adattartalma miatt – azonban nem elegendőek az eljárás további folytatására. Ilyen esetekben a működési kockázat megállapításához szükséges, ám a kérdőívből hiányzó, vagy abban ellentmondásosan szereplő információkra álláspontunk szerint megadható a lehető legmagasabb pontszám, a FAF határozat pedig megindokolható azzal, hogy az adózó valószínűsíthetően nem rendelkezik a tevékenység folytatásához szükséges személyi/tárgyi/pénzügyi feltételekkel. Természetesen fennáll az az eshetőség, hogy az adózó fellebbezésében bizonyítja a feltételek meglétét, a határozatot ilyen esetben vissza kell vonni. A kérdéskör pontosabb szabályozást igényel.³⁶

- ☞ A közelmúltban több esetben jelentett problémát az átvezetést kérő adózók áfa-bevallásának kezelése, amennyiben az ellenőrzés megállapítással zárult. Az adózó ugyanis a teljes negatív elszámolható adójáról rendelkezett, meghatározva a különböző adófolyószámlák felé történő átvezetési arányt. Megállapítás esetén értelemszerűen az adóhatóság az eredeti kérelmet nem teljesítheti, felmerül azonban a kérdés, hogy a megállapítás után fennmaradt, az adózónak jogosan járó összeget mely adófolyószámlá(k)ra vezesse át.

³⁶ A téma felelőse: [redacted] (Tel.: [redacted])

Célszerűnek tartanánk, ha legalább belső szabályozási szinten rögzítésre kerülne egy egységes eljárási rend.

- A bevallások, adatszolgáltatások fogadásának, feldolgozásának általános és speciális ügyviteli szabályozásáról szóló 1023/2013. eljárási rend több esetben úgy határoz meg hatáskört és feladatot az ellenőrzési terület részére, hogy annak részletei nincsenek meghatározva. Példaként említhető a fiktív szája bevallások kezelése, amely kapcsán az eljárási rend úgy rendelkezik, ha az előzetes kiválasztó rendszerbe kerül az érintett bevallás, az ellenőrzési területnek kell hibernálnia és intézkednie a folyószámla rendezése érdekében. Nincsen meghatározva, hogy az intézkedés pontosan mit jelent; az ellenőrzési szakterületnek saját hatáskörben kell kiállítania a megfelelő bizonylatot vagy intézkedésnek tekinthető, ha jelzést küld a bevallási szakterület felé.

Az ún. j-s kóddal megakadt bevallások kezelése a fentiekben hivatkozott eljárási rend szerint a hibakódos bevallás befogadhatóságáról az ellenőrzési szakterületnek kellene határozattal döntenie. Álláspontunk szerint ennek kivitelezése azonban nem szabályozott, ugyanis az ellenőrzési szakterület alapvetően hibátlan és befogadott bevallások ellenőrzését végzi, a befogadhatóságról csak akkor dönt, ha már érintett.³⁷ Iránymutatás kiadását tartjuk szükségesnek a befogadhatóság ellenőrzésének típusáról, módjáról, speciális szabályairól, valamint a jegyzőkönyv és határozat formai és tartalmi kritériumairól.

- Az EU-ban beszerzett gépjárművek utáni regisztrációs adófizetési kötelezettséghez kapcsolódó VP adatok hasznosítása tárgyban fródott többször módosított és kiegészített 86/2008/ELL. Elnökhelyettesi körlevélben leírtaknak megfelelően végezzük a társas vállalkozások és magánszemélyek kockázatelemzését. A körlevél érvényessége 2010. december 31-ig tartott. A szervezeti átalakulást követően nem lettek meghatározva, aktualizálva az egyes feladatkörök elvégzésért felelős szervezeti egységek, így több adóigazgatóság gyakran nem rögzíti a kockázatelemzésük eredményét a meghatározott felületen. A Közép-magyarországi Régióban az adózók kockázatelemzése az Adó Főigazgatóságon történik, más régióknál azonban az elérhető statisztikák alapján adóigazgatósági szinten. A kockázatelemzés eredményeként nyomozati javaslattal rögzített tételek esetében nem kaptunk semmilyen visszajelzést, sem a javaslatok helyességéről, sem az esetlegesen megkezdett nyomozati eljárások eredményéről. A Közép-magyarországi Régióban hetente kb. 100-120 adózó regisztrációs eljárásainak adatai kerülnek kockázatelemzésre, amelynek eredményéről nincs visszajelzés. Többször tettünk jelzést arra vonatkozóan, hogy a szerepkörök tisztázása és a felelősök kijelölése, valamint a kockázatkezelési és a bűnügyi szakterület hatékonyabb együttműködése érdekében új szabályozó kiadására van szükség.³⁸

A 2013. III. negyedévi munkavégzés során tapasztalt – az ellenőrzést támogató informatikai rendszerek használatával kapcsolatos – problémák, javaslatok az alábbiak:

- » A tárgynegyedév az ellenőrzést támogató informatikai rendszerek tekintetében sok újdonságot hozott. Az I. félévben publikált új – elsősorban kockázatelemzési – rendszerek éles üzembe állítása, ezzel együtt a jogosultságok kiosztása is megtörtént.

A Tételes ÁFA elemző lekérdező felület tekintetében többször tapasztalható volt, hogy a számlakibocsátók adózó felé történő értékesítéseinek összegei nem szerepelnek, holott a

³⁷ g-s hibakóddal megakadt, folyamatban lévő lezárt időszakot teremtő ellenőrzés megkezdése esetén benyújtott önellenőrzés befogadhatóságáról dönt.

³⁸ E téma felelőse: [redacted] (Tel.: [redacted])

belföldi összesítő 1365M alnyomtatványokon ezek feltüntetésre kerültek. Javasoljuk a két rendszer összehangoltabb működésének megteremtését.

Ebben a negyedévben a munkatársaink megismerhették egy bemutató keretében a Panorama, MAJA rendszerek működését.

A **Panorama** rendszerhez a jogosultságok kiosztásra kerültek és a kollégák szélesebb körben elkezdtek használni. A rendszer folyamatos fejlesztése tapasztalható (pl. az adózói dosszié elérhetősége).

A **MAJA** rendszer széleskörűen még nem került bevezetésre, eddig kockázatelemzések során alkalmaztuk.

Az **AuditPrime** program esetében technikailag az adatátvitel gyakran nem kivitelezhető a nem kompatibilis könyvelő program miatt.

» **AREV rendszerben** a 34-es³⁹ típusú vizsgálatok esetében a revizori teljesítmények között a megállapítással zárult ügyekben nem kerül rögzítésre a megállapítás összege, ugyanakkor az ATAR adatbázisba helyesen érkeznek az összegek. A Help Desk-nek tett bejelentés alapján a problémát nem tudták orvosolni.

- » Egy felszámolási eljárással érintett adózónál áfa adónemben bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés volt folyamatban. A társaság a folyamatban lévő ellenőrzés ellenére, a jegyzőkönyv kiadását megelőzően a cégnyilvántartásból törlésre került, melynek következtében nagy összegű megállapítás jegyzőkönyvezése hiúsult meg. A felszámolási eljárás elrendelését követően egy társaság ellenőrzésére speciális határidők vonatkoznak. Az Art. 92. § (6) bekezdése szerint felszámolás esetén a tevékenységet lezáró adóbevallás(ok) utólagos ellenőrzését, valamint az azt megelőző időszak utólagos ellenőrzését a felszámolás közzétételétől számított egy éven belül, egyszerűsített felszámolás esetén a felszámolást lezáró adóbevallás kézhezvételét követő 45 napon belül, de legfeljebb a felszámolás közzétételétől számított egy éven belül kell befejezni. A (15) bekezdés alapján az ellenőrzési határidő lejártát követően ellenőrzési cselekményt végezni nem lehet.

Ezen témakörben problémát jelent az ellenőrzési szakterületnek, hogy jelenleg a HIFI rendszer az 1 éves határidő lejártának közeledtét nem jelzi. Álláspontunk szerint ezért a **HIFI rendszerben, valamint** a bevezetés előtt álló **ELLVITA rendszerben** szükséges lenne megvalósítani ennek az informatikai támogatását.

- » Az **ELLVITA rendszer** „vizsgálat elrendelés” moduljában az elrendelés okaként nem adható meg számos, jellemzően előforduló esetkör, úgymint a „kapcsolódó vizsgálat kérése”, „áttérés bevallások utólagos vizsgálatára”, „ellenőrzés nyomozó hatóság megkeresése alapján”, vagy „elengedett bevallás ellenőrzése utólagos ellenőrzés során”. Ezen okkódok szerepeltetése különösen indokolt, mert a fentiekben felsorolt tárgyú vizsgálatok elrendelésekor a valós okkódok hiányában a meglévőkből történő választás alapján lehet csak elrendelni az ellenőrzéseket, mely téves kódoláshoz vezet.

Problémaként jelentkezik az is, hogy a rögzített adatok jóváhagyása után nincs lehetőség azok módosítására, így a megbízólevél kiállításakor – amikor a vizsgálat már rendelkezik VSZ számmal – eszközölt esetleges változások átvezetése az **ELLVITA rendszerben** utólag már nem lehetséges.

E rendszer „Elrendelt ügyek és REV adatok összevetése” menüpontjában a vezetők munkáját nagyon megkönnyítené, ha a lekérdezés csak azon ügyek adatait jelenítené meg, melyek státusza az **ELLVITA rendszerben** „elrendelt”, de nem tartozik hozzájuk REV

³⁹ kintalás előtti ellenőrzés új eljárása igazgatóságon kívül

rendszerben kiállított megbízólevél, vagy van REV rendszerben kiállított megbízólevél, de ahhoz nem tartozik az ELLVITA rendszerben ügyszám (VSZ szám).

- » A **Panorama rendszer** adózói dosszié lekérdezésnek van egy új munkalapja, amely az adózónál végzett vizsgálatokat részletezi (REV_reszletes_D3). A lapon megjelenítésre kerülnek és folyamatban lévő vizsgálatként jelölődnek (Max. R-lap szint: 10) azok az ellenőrzések is, ahol törölték a megbízólevelet. Javasoljuk, hogy a törölt megbízólevelek vagy ne jelenjenek meg a táblázatban vagy külön, egyértelműen legyen megjelölve a törlés ténye.
- » Az adóigazgatóságokon 2013. május végén telepített [REDACTED] program használata során a munkavállalók személyes adatainak felvitele befejeződött. Azonban a munkavállalók nyugdíj adatainak belföldi jogsegély keretében történő beszerzése még folyamatban van, amely a megállapításra kerülő adók összegében még változást eredményezhet. Jelenleg az adózó által beküldött rendelkezésre álló 08-as bevallások és a bérszámfejtő program adataiból előállított 08-as bevallások adatainak egyeztetése folyik. A munkavállalók törzsadatainak átvétele az ANYK rendszerből meggyorsítaná az adat rögzítés folyamatát.
- » A kiutalás előtti ellenőrzések esetében a jelentési időszakban bekövetkezett, jelentősebb jogszabályváltozás az Art. 37. § (4a) bekezdésének 2013. június 28-ai hatállyal történő módosítása kapcsán felmerül a jogszabályváltozás adóhatósági rendszerekkel való összehangolásának igénye. Jelenleg nincs lehetőség arra, hogy a kiutalás esedékességét a határozat jogerejéhez igazítsuk, kizárólag a bevalláskép lejavítását vagy elengedését követő utalás visszafordítással, ezt követően pedig 17H bizonylat feladásával lenne megoldható a törvény betartása.
- » Az Ellenőrzési Főosztály 2013. június 12-én kelt, 5027/2013/ELL. számú körlevelében nevesített – bevallás kitöltési, illetve feldolgozási hibakódok létrehozására vonatkozó – újabb javaslatok – az adóigazgatóságok részéről az előző negyedévi jelentésben részletezettekén kívül – ebben a negyedévben nem merültek fel.

A 4001/2013. számú NAV tájékoztatóban nevesített ellenőrzési feladatok tárgynegyedévi teljesítése a következő fejezetekben került részletezésre.

II. Az adószakmai ellenőrzési szakterület 2013. évi feladatai

1. Adóregisztrációs eljárás, fokozott adóhatósági felügyelet⁴⁰

A jelentés időszakában folytatódott 2012. január 1-jével bevezetett Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke által kiadott az adóregisztrációs eljárásról, az adóregisztrációs eljárásban felhasználható igazolásról és a fokozott adóhatósági felügyeletről szóló 1021/2013. eljárási rendben meghatározott feladatok lebonyolítása, valamint a szabályváltozásból eredően áthúzódott ügyek ledolgozása az igazgatóságokon.

⁴⁰ A fejezet készítője: [REDACTED] (Tel.: [REDACTED])

a) Kockázatelemzési feladatok

Az adóregisztráció alá vont társaságok adatai a kockázatelemzés elvégzése után továbbra is heti rendszerességgel elhelyezésre kerültek a közös meghajtón az adóigazgatóságok számára. A teljes kockázatkezelést újonnan alakult adózói körből történő ellenőrzésre kiválasztással több igazgatóság is élt a kötelezően kérdőív kiküldésre kijelölteken túl, az átadott tételek esetében pedig folyamatosan történik a KOCKERD kérdőív kitöltésére felhívó végzés postázása.

A Főigazgatóság és az adóigazgatóságok vezetői részére mérési, illetve intézkedési pontokat tartalmazó rendszeres statisztika a jelentés időszakában is heti rendszerességgel került elkészítésre, amely így folyamatosan monitorozza az adóregisztrációs folyamatok fontosabb egységeit.

A táblák információi alapján az igazgatóságok időben lépéseket tehetnek az esetleges elmaradások megszüntetése érdekében.

A negyedévben rendszeresen használatban voltak az adóregisztrációs eljárás alá vont adózók szűrését és kockázatkezelését elősegítő saját fejlesztésű RADAR projektek.

A RADAR minél szélesebb körű alkalmazásának támogatására, illetve az adóregisztrációs munkafolyamatok megkönnyítésére kialakításra került és használatban van egy újabb RADAR projekt, mely a KAT Risk modulját váltja ki, és további kapacitást szabadít fel. Ennek segítségével lehetőség van az adózók csoportos felvitelére és kiértékelésére, megkönnyítve és gyorsítva ez által a kockázatkezelési folyamatot. A RADAR projekt a KAT kiértékelő módszerét és feltételeit vette alapul. Az elavult kockázati tényezők leváltásra kerültek, ezek helyett az új rendszer kihasználja a RADAR-ban rejlő kockázatkezelési potenciált (a projekt részletes leírását a *jelentés melléklete* tartalmazza).

A csoportos adatlekérdezés megkönnyíti a Főigazgatóság munkáját, valamint igény esetén segíti friss információkkal az igazgatóságokat a fokozott adóhatósági felügyeletet elrendelő határozatok meghozatalában is. Az illetékességváltó adózók esetén az igazgatóságoknak lehetősége van a kockázatkezelési eljárást újra lefolytatni, amennyiben kérdőív kitöltésre felszólító végzés nem került postázásra.

Annak érdekében, hogy a Főigazgatóság eleget tehessen a jelentések rendjében számára előírt kötelezettségeinek (7. a/b melléklet kitöltése havi rendszerességgel), az adóregisztrációs eljárást követő kockázatelemzési eljárással kapcsolatban kialakításra került egységes és a régióban kötelezően alkalmazandó adatszolgáltatási rendszert a jelentés időszakában is folyamatosan használtuk.

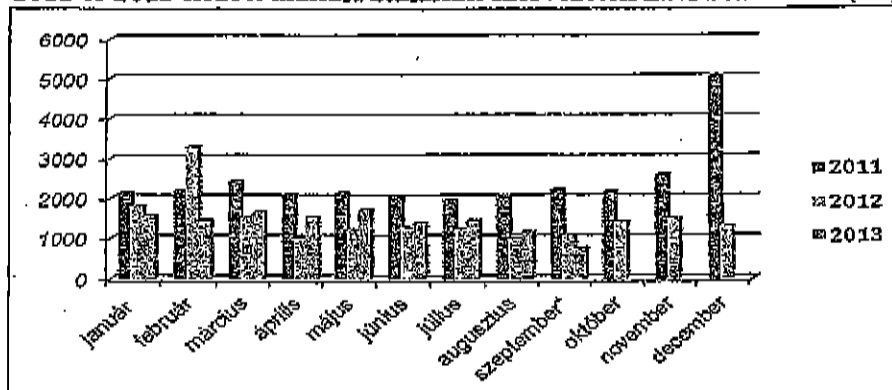
A 2013. évben elvégzett kockázatkezelési feladatok teljes körű bemutatása érdekében az előző negyedéves jelentéshez hasonlóan az elemzett adózói kör tartalmazza az összes tárgyévben kockázatkezelést és igazgatóságra átadott adózót, függetlenül attól, hogy azok egy része 2012-ben alakult/átalakult, illetve személycserével érintett.

	Északi Budapesti Adók	Keleti Budapesti Adók	Déli Budapesti Adók	Pesti Mágyai Adók	Összesen
2013. évben adóregisztráció alá vont	4 595	5 434	4 035	3 945	18 009
2012. évben alakult/átalakult, személyi változással érintett, 2013-ban kockázatkezelést tételek	1 955	2 472	1 838	1 780	8 045
Összesen	6 550	7 906	5 873	5 725	26 054

*2013. szeptember 16-i állapot alapján

Az újonnan alakult vállalkozások számának alakulását a tárgyévben és a megelőző két évben a következő diagram szemlélteti. A havi bontásban feltüntetett darabszámok azt mutatják, hogy az adóregisztráció bevezetése óta (2012. január 1.) valamelyest csökkent a vállalkozások alakulásának száma a régióban, 2012. évhez képest azonban mérsékelt növekvő tendenciát mutat.

2011 és 2013 között alakult/átalakult szervezetek havi bontásban (db)

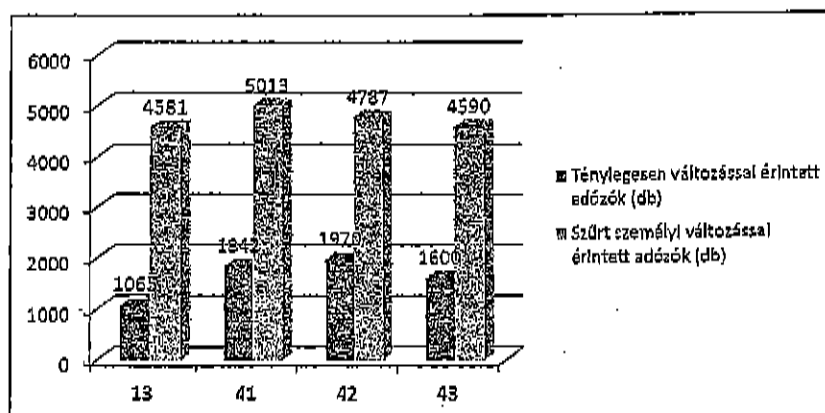
Forrás: KAT, Új vállalkozások adatai

*2013.09.16-i adatok alapján.

A személyi változással érintett gazdasági szervezetek kockázatkezelése változatlanul többletmunkát igényel, hiszen ezen adózói kör szűrése a rendelkezésre álló rendszerekből még mindig nehézkes, a társaságok vizsgálata tételesen történik a RADAR rendszerből kapott lista alapján. Az adatbejelentés miatt bekövetkezett cégbírósi ügytorlódás továbbra is nehezíti a munkát, a változással érintettként leszűrt társaságok mintegy 50-70%-a nem valós változást takar, csak egyéb változás bejelentést.

A június hónapra a központi RADAR mesterprojekti alapján összeállított kockázatkezelési állomány mintegy 12 000 adózót tartalmazott a cégbírósi hátralékok ledolgozása miatt, ennek kockázatkezelése munkatorlódást okoz jelenleg is a munkaerő kapacitások szűkössége miatt. A lemaradás vélhetően az év végéig feldolgozható.

A jelentés készítés időpontjában a 2013-ban személyi változás miatt kockázatkezelést, valamint a ténylegesen személyi változással érintett adózók számadatait a következő diagram mutatja be.

A változással érintett adózók alaptáblájának készítésekor folyamatos a visszaszűrés, a jelenleg kockázatkezelés alatt álló állomány alapvetően a júniusban személyi változással érintett adózókat tartalmazza, kiegészítve a 2013. január 1-jét követő változást bejelentő, de utólag bejegyzett adózókkal.

Az adóregisztráció intézménye a jelenleg érvényben lévő szabályozás alapján összesen több mint harminc féle gazdasági formakódú vállalkozást érint. A **formakódok eloszlása** alapján a kockázatkezelte adózók 87,4%-a korlátolt felelősségű társaság, a fennmaradó rész nagyobb hányada betéti társaság.

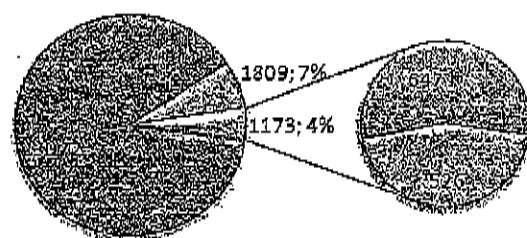
Az újonnan alakult vállalkozások, az átalakult társaságok, valamint a személyi változással érintett szervezetek tárgyévben leggyakrabban megjelölt **tevékenységeinek toplistája** szerint a legtöbbet választott tevékenység az *Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás*, amelyet 1 315 db adóregisztráció alá vont adózó végez főtevékenységként.

A tárgyidőszakban továbbra is az újonnan alakult/átalakult vállalkozások 15%-a (az eredményességre való tekintettel), míg a személyi változással érintett szervezetek 10%-a került átadásra. A 26 054 db kockázatkezelte adózó 37,3%-a magas, 46,8%-a közepes, 15,9%-a alacsony induló kockázati minősítést kapott. A jelentés készítés időpontjáig az adóigazgatóságok részére a tárgyévben 2 982 db magas **induló kockázati** adózó került átadásra, az összes kockázatkezelte adózó 11,45%-a. A személyi változással érintett gazdasági társaságok esetében továbbra is jelentős számú a magas induló kockázati adózó (51,6%), ezt főként a **kapcsolati kockázat** magas besorolás okozza.

Az átadott 2 982 db magas induló kockázati adózóból 2 817 db részére történt meg a **kérdőív kiküldése**, a jelentés készítés időpontjáig 1 639 db érkezett vissza, valamint 58 db adózó esetében vált szükségessé a hiánypótlásra felhívás. A visszaérkezett kérdőívek 81%-a már **kiértékelésre** került, a kérdőívek felénél közepes a kérdőív kockázat, mindössze 8,3% kapott magas értékelést.

A **működési kockázat kiértékelése** folyamatosan történik az adóigazgatóságokon a visszaérkezett kérdőívek, valamint az ellenőrzés tapasztalatainak függvényében. A jelentés időszakában igazgatóságokra átadott adózók közül 1 173 db adózó esetében került meghatározásra a működési kockázat, ami az összes 2013-ban átadott társaságok 39,3%-a. Ezen adózók közül 44,8% magas, 55,2% közepes besorolást kapott.

A működési kockázat alakulása (db)

■ Induló kockázat értéke miatt nem lett átadva

■ Átadásra került kérdőív kiküldésére, működési kockázat meghatározása folyamatban van

■ Működési kockázata magas

■ Működési kockázata közepes

Forrás: saját adatbázis

A 2013-ban átadott adózók 11,93%-ánál került sor fokozott adóhatósági felügyelet elrendelésére, a 356 db FAF-ot elrendelő határozatból a jelentés készítés időpontjáig 212 db emelkedett jogerőre.

Az előírt intézkedések az alábbiak szerint alakulnak az adózóknál:

- 73,4% az általános forgalmi adóbevallási gyakoriságnál gyakoribb bevallás, illetve összesítő nyilatkozat benyújtására kötelezett,
- 10,7% esetében a gyakorítás mellett az adózót a fokozott adóhatósági felügyelet időtartamára kötelezte adóbevallásának, illetőleg az adóbevallással egyenértékű nyilatkozatának adótanácsadóval, adószakértővel, vagy okleveles adószakértővel történő ellenjegyeztetésére.
- 15,9% esetében került kötelezésre, hogy a gyakorított általános forgalmi adó bevallásával egyidejűleg nyújtsa be papír alapon az állami adóhatósághoz a bevallás alapjául szolgáló bizonylatok másolatát.

Az igazgatósági tapasztalatok szerint a személyi változással érintett társaságok esetében valamennyi átadott cégnek magas volt a kapcsolati kockázata, ami eleve determinálta a magas induló kockázatot. Problémát jelent, hogy az eljárási rend 127. pontja szerint a személyi változással érintett adózók kapcsolati kockázatának meghatározásában a kilépő szereplők adózói múltját is vizsgálni és értékelni szükséges, ugyanakkor az Art. rendelkezései alapján a FAF megalapozásához ezen szereplők problémás adózói múltja nem használható fel. Ez összességében jelentős (a végeredmény szempontjából szükségtelen) többletmunkát eredményez, mivel a magas kapcsolati kockázat magas induló kockázati értéket eredményez, ami megnöveli annak esélyét, hogy az adózó átadásra kerüljön kérdőív kitöltésére történő felhívásra, így vele szemben le kelljen folytatni a teljes kockázatelemzési eljárást, melyet végül eredménytelenül kelljen lezárni.

Az előző negyedévhez képest változást jelent, hogy az adózói múlt alapján több adózó került fokozott adóhatósági felügyelet alá, mint a feltételek valószínűsíthető hiánya okán. Elsődlegesen - magas működési kockázat esetén - továbbra is a bevallások alapjául szolgáló bizonylatok benyújtására kötelezik az adózókat, az ellenjegyeztetés elrendelésére csak a több éve működő, kiemelten magas kockázatot jelentő adózók esetében kerül sor. A jogorvoslati beadványok csekély száma és - az elsőfokú adóhatóság számára - pozitív másodfokú döntések is alátámasztják, hogy adóigazgatóság törekszik a legkockázatosabb adózók kiválasztására és a határozatok megírása során a lehető legteljesebb megalapozottságra.

Tekintettel a tárgynegyedévben átadott csökkentett darabszámú állományra és arra, hogy az előző évi felhalmozódott hátralék jelentős része ledolgozásra került, a mulasztási bírság kiszabásáról rendelkező határozatok száma - az előző negyedévhez képest - a tárgyidőszakban

jelentős csökkenést mutat. Az ELJAR rendszer használata sikeres. A mulasztási bírság kiszabásáról rendelkező határozatok ellen benyújtott jogorvoslati beadványok száma elenyésző a határozatok számához viszonyítva.

Az adószám törléséről rendelkező határozatok ellen benyújtott jogorvoslati kérelmek elbírálása és a kapcsolódó jogorvoslati eljárás jelentősen megnöveli a kockázatelemzési eljárás időszakát, tekintettel a - jellemzően - vegyes kérelmekre. Gyakran már az is problémát jelent, hogy a beadványt tartalma alapján minősítse az adóhatóság. Ugyanis attól függetlenül, hogy adózó az adószám törléséről rendelkező határozat ellen nyújtja be a fellebbezését, abban gyakran a mulasztási bírság kiszabásáról rendelkező határozat és a kérdőív kitöltésére felhívó végzés kézbesítésével, átvételének mulasztásával kapcsolatosan közöl információkat, vagy éppen a bírság elengedését kéri. A beadványok legtöbbször ezért először - közbenső döntés formájában - az igazolási- és/vagy kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem elbírálása szükséges, ezt követi magának a fellebbezésnek a felterjesztése.

Az eljárásrend előírásának megfelelően folyamatosan elkészítésre kerül a Fokozott Adóhatósági Felügyelet alá vont adózók nyomon követése.

2012.01.01-2013.09.17. között 3 884 db adózó került FAF alá vonásra. Ezen adózók közül 336 esetben fellebbezés érkezett, 3 452 esetben jogerőre emelkedett a határozat.

A nyomon követés során folyamatosan figyelésre kerülnek a kockázatkezelés időpontjában jogerősen FAF alatt lévő adózók alábbi adatai:

- minősítő kód, megyekód (illetékesség váltás), áfa jogcím kód („A” kód rögzítése),
- FAF alatti bevallás beadásának meghatározása a jogerő függvényében, előírt szankciók figyelése (papír alapon való benyújtás, ellenjegyzés)
- Áfa bevallás (visszaigénylés, egyéb adattartalmak), T1041-es adatok
- Folyószámla értéke, VIES negatív eltérés 2012. és 2013. évre vonatkozóan,
- Vizsgálatok: FAF előtti, FAF alatti (meghiúsultak, jogerős bírsággal érintettek)
- Törlés, felfüggesztés kezdeményezése
- Egyéb kockázati tényezők figyelembe vétele: (pl.: [REDACTED])

Kiválasztásra került 2 db adózó, amelyek Áfa bevallásuk helyett valamely időszakban nyilatkozatot nyújtottak be a nulla értékadatú bevallás kiváltásáról, és ugyanerre az időszakra vonatkozóan VIES kontrolladat érkezett róluk.

További 4 db adózó vizsgálatának elrendelésére került sor, amelyek Áfa bevallást valamely időszakban nem, illetve nullás adattartalommal nyújtottak be, valamint ezzel azonos időszakban ÁMEN rendszer adatai szerint gazdasági tevékenységet végeztek.

A III. negyedév során 4 adózó ellenőrzését folytatták le, amelyek kijelölése az Art. 172. § (2) szerinti mulasztási bírság szabályozás alapján kockázatkezeléssel történt. A tapasztalatok szerint a vállalkozások közül egyik sem végez gazdasági tevékenységet a régióban, ezért 2 esetben kérték az illetékes adóigazgatóságot soron kívüli vizsgálat lefolytatására, valamint 2 esetben a hivatalos telephely bejelentése nem történt meg. Egy adózónál az alkalmazott nem volt bejelentve.

FAF alatti lévő adózók nyomonkövetésének alakulása 2013.01.01-2013.09.12 között						
Adóigazgatóság	Adóterhes FAF alatti adózó 2012. január 1-től	Adóigazgatói feladatokat ellátó adózók		FAF nyomonkövetésre átadott adózók		FAF alatti illetékesévé válók
	db	db	%	db	%	
Pest Megyei Adóig.	1 003	43	4,29	4	0,40	14
Észak-budapesti Adóig.	918	47	5,12	7	0,76	
Kelet-budapesti Adóig.	1 261	125	9,91	8	0,63	
Dél-budapesti Adóig.	270	66	24,44	3	1,11	
Összesen	45	281	8,14	22	0,64	

b) Ellenőrzési feladatok

Az adóregisztrációs eljárással érintett adózók körében 2013. évben a jelentés készítés időpontjáig 3 958 db ellenőrzés kezdődött meg, amely 3 687 db adózót érintett.

	Újjonnan alakult vállalkozás	Átalakult vállalkozás	Személyi változással érintettek	Összesen
Folyamatban lévő revízió	491	5	108	604
Megállapítással zárt revízió	839	7	276	1 122
Megállapítás nélkül zárt revízió	1 384	19	463	1 866
Meghlúsult revízió	248	2	116	366
Összesen	2 962	33	963	3 958

A jelentés készítéséig az **újjonnan alakult vállalkozások** esetében a 2 962 db ellenőrzést rendeltek el, amely 2 749 db adózót érintett, adószám felfüggesztését az esetek 7,7%-ában (216 db társaságnál) kezdeményezték az adóigazgatóságok.

Az 1 959 db adózónál az Art. 90. § (7) bekezdése alapján elvégzett UVK ellenőrzés tapasztalata szerint az adózók 28,8%-a (677 db) működését rendben megkezdte a kapcsolatfelvétel megvalósult, az adózó megkezdte tevékenységet és a működés személyi és/vagy tárgyi feltételei rendelkezésre állnak, míg 28 db adózó esetén teljesen, vagy részben hiányoznak. A revíziók lefolytatásakor 770 db új vállalkozás még nem kezdte meg a tevékenységét. A fennmaradó ellenőrzések körében nem volt indokolt, az alakulástól számított 90 napon belüli, induló vállalkozások ellenőrzése, ezért az adózók esetében a visszaküldött kérdőívben foglaltak helyszíni ellenőrzése, valamint a kockázatelemzési eljárás során a magas induló kockázatú adózóknál revíziókat folytattak le annak szüksége esetén.

Az adóigazgatóságok részére átadott **személyi változással érintett gazdasági társaságok** esetében 963 ellenőrzés került elrendelésre. Az eljárás keretein belül az adózók 39,8%-ánál az Art. 24/F. § (1) bekezdése szerinti az adózó által visszaküldött kérdőívben foglaltak helyszíni ellenőrzésére () irányuló, a fennmaradó körben pedig a magas induló kockázatú adózóknál kockázatelemzési eljárás keretében elrendelt helyszíni ellenőrzést () folytattak le, illetve kezdték meg.

Az igazgatóságok tapasztalatai alapján elmondható, hogy az újonnan alakult vállalkozások ellenőrzése során az elmúlt negyedévben 30-40%-ban olyan vállalkozások kerültek ellenőrzés alá, ahol a gazdasági társaság a tevékenységét még nem kezdte meg. Az adminisztrációs feladatoknak a cégek tulajdonosai eleget tettek, a törzstőkét átutalták, a szükséges adatközlő és adatbejelentő lapokat eljuttatták az állami adóhatóság részére, azonban a cég nem működik. Adózói nyilatkozatok alapján egyik ok, hogy a gazdasági társaság tulajdonosa, ügyvezetője külföldi állampolgárságú, magyarországi lakóhellyel nem rendelkező személy. A másik tényező, hogy a vállalkozás olyan speciális tevékenység folytatására alakult, amelyre az ellenőrzés időpontjában az előkészületi feladatokat végzik a tulajdonosok, ügyvezetők.

A külföldi tulajdonossal és magyarországi lakóhellyel nem rendelkező külföldi képviselővel bejegyzett cégek tevékenysége többnyire építőipari szolgáltatás vagy munkaerő-kölcsönzés. Az ellenőrzés időpontjában a működéshez szükséges feltételek több esetben nem állnak rendelkezésre, vagy tárgyalásokat folytatnak a vállalkozások a szerződések megkötése érdekében.

A társas vállalkozói jogviszony kezdetét megelőzően kimagasló arányban csak késedelmesen tudnak eleget tenni az adózók a bejelentési kötelezettségük teljesítésének. Adózók a cégbírósági bejegyző végzés kézhezvételét követően nyújtják be a szükséges T180. és T201. jelű bejelentő lapokat, majd ezután történik a társas vállalkozói jogviszony, valamint a foglalkoztatással összefüggő bejelentések megtétele.

A KOCKERD kérdőív kitöltésére felhívó adóhatósági végzés átvétele után az adózók egy jelentős része postai úton juttatja el az adóhatósághoz kitöltött dokumentumot, pedig adózó elektronikus bevallásra kötelezett és rendelkezik az ehhez szükséges regisztrációval is. Az ellenőrzés ezekben az esetekben nem tud felkészülni a revízióra, mert nem minden esetben tudja az ellenőrzést támogatástól megkérni az adatokat, tekintettel a rövid (alakulástól számított 90 napos) határidőre.

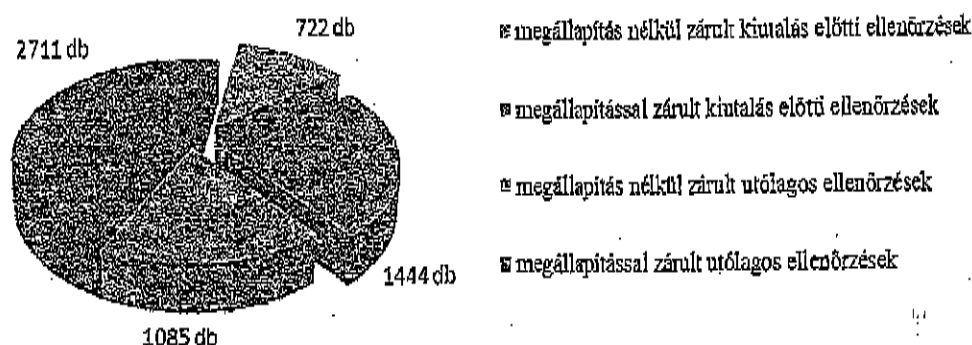
A revíziók tapasztalatai alapján elmondható az is, hogy az adóregisztrációs eljárás alá vont adózók esetében a fantomizálás veszélye továbbra is fennáll, ugyanis az érintett adózói kör az adóhivatal ellenőrzési gyakorlatához igazodva a vállalkozások – kezdeti – törvényes működési idejét meghosszabbítják, az operatív revíziók lefolytatása után válnak döntően „elérhetetlenné” (például, utólagos revízió kezdeményezésénél). Az előbb ismertetett jelenség azt eredményezi, hogy az adózóknál csupán kisebb adókötelezettségek teljesítésének elmulasztásával kapcsolatos jogsértéseket tud megállapítani az ellenőrzési szakterület, mely nem alkalmas a fantomizálódás jelenségének visszaszorítására.

2. Általános forgalmi adó vizsgálatok tapasztalatai⁴¹

A NAV Közép-magyarországi Regionális Adóigazgatóságok illetékességi körébe tartozó adózóknál a 2013. január 1-szeptember 13. közötti időszakban összesen 5 962 db Áfa vizsgálatot végeztek. A kiutalás előtti és utólagos ellenőrzések, ezeken belül a megállapítás nélküli és a megállapítással zárult revíziók arányát a következő diagram mutatja.

⁴¹ A fejezet készítője: (Tel.:)

2013. I-III. negyedévben elvégzett Áfa vizsgálatok számának alakulása

Forrás: VIR 002-01-41, VIR 005-01-41, VIR 005-06-41 (2012.09.13-i és 2013.09.13-i zárás adatait figyelembe véve)

a) Kiutalás előtti ellenőrzések

Az EU Bírósági Ítéletek kapcsán az adóhatóságnak kiemelt hangsúlyt kell fektetnie az objektív körülmények feltárására, azaz annak a körülménynek a bizonyítására, hogy adózó tudott, tudhatott-e róla, hogy adókijátszás részesévé vált. A kiutalás előtti áfa vizsgálatok során ez a többlet elvárás, – melyet a II. fokú adóhatósági eljárás során megnövekedő követelmények, az általuk hozott határozatokban kifejtett indoklások is tükröznek – az eddigieknél nagyobb bizonyítási terhet ró az I. fokú adóhatóságra, hiszen a személyi kapcsolatok feltárása sorozatos, széleskörű, az ügyletek részletekig menő tisztázásának szükségességét vonja maga után. Azon adózóknál, ahol a személyi kapcsolatokat a revízió meg tudja állapítani, ott a személyi összefonódás mindenképpen bizonyítható. Ugyanígy, amennyiben az adóhatóság által vitatott ügyletek egyéb körülményei arra utalnak, hogy adózó tudott, tudhatott az ügyletek fiktív voltáról, ez szintén objektív körülményként értékelhető.

Előbbiekkal összhangban konkrét tapasztalatként rögzíthető, hogy az Európai Bíróság ítéleteiben megfogalmazottak abban az irányban mozdítottak el egyes adózói köröket, hogy jelentős összegű, nem kézzelfogható – üzletviteli tanácsadás, marketing tevékenység – szolgáltatásokról fogadjanak be számlákat olyan társaságoktól, melyek már elérhetetlenek az adóhatóság számára, bevallásaik adóminimalizáló jellegét tükrözik, alkalmazottakkal nem rendelkeznek.

A kiutalás előtti ellenőrzések megállapításai az elmúlt időszakban főleg fiktív számlás ügyletekből és jogértelmezési problémákból fakadtak (önellenőrzési tilalom, szolgáltatásnyújtás teljesítési helye, arányosítási kötelezettség, számlakorrekciók stb.)

Egy [redacted] részt vevő társaságnál lefolytatott, 2009. III. negyedévére vonatkozó kiutalás előtti, láncolatos vizsgálat során bizonyítást nyert, hogy a tudatosan felépített értékesítési láncolat szereplői ténylegesen, és igazolhatóan nem végeztek el a bizonylatolt szolgáltatásokat, a láncolat csupán kettős célt hivatott szolgálni. Egyrészt az adózó által befogadott hirdetési szolgáltatásról kiállított bizonylatok által történő visszaigénylési pozíció megteremtése úgy, hogy a visszaigényelt általános forgalmi adó a költségvetés számára a láncolat szereplői által megfizetésre sosem került. Másrészt a számlázási konstrukció az adózóval munkaviszonyban

állók részére minimálbér kétszeresét kitevő összegű munkabéren felüli járandóságukat egy másik társaság közbeiktatásával juttatta el, elkerülvén ezáltal a [REDACTED] [REDACTED] semmisség jogkövetkezményét. ([REDACTED])

A fiktív számlás ügyekkel kapcsolatban elmondható, hogy az ellenőrzési módszertanba kielégítően sikerült beilleszteni az objektív bizonyítékok beszerzésére irányuló eljárási cselekményeket. A jegyzőkönyvezésben a Dél-budapesti Adóigazgatóságon alkalmaznak egy, a fiktív számlás vizsgálatokra kidolgozott, a vizsgálati megállapításokat összefoglaló és meghatározott logikai rendben felépített „sablon”, melynek haszna az egyre javuló másodfokú helybenhagyó arányban is testet ölt.

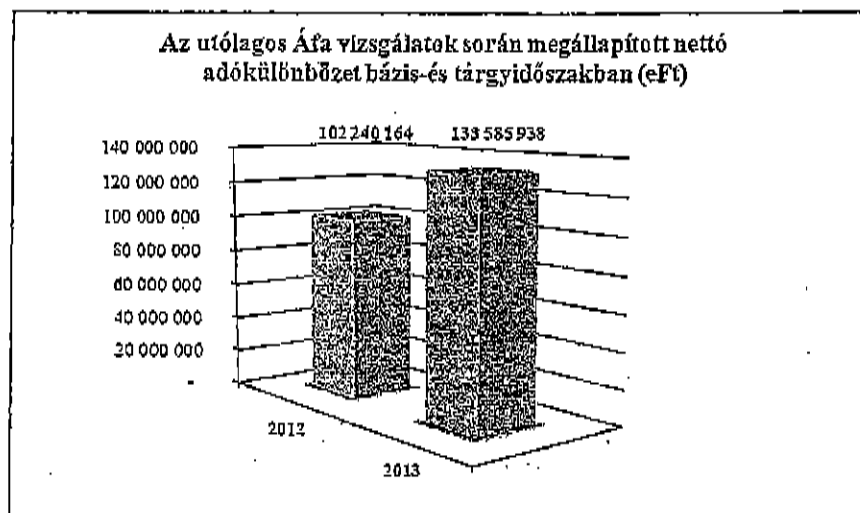
A vizsgálatok során szerzett tapasztalatok alapján továbbra is megállapítható, hogy azon bevallások vizsgálata során, ahol az adóalany hosszabb ideje nem ért el árbevételt, azonban a „göngyöltött” levonható adó kiutalását kéri, nagyobb arányban található probléma, mint egyéb esetekben. Gyakran előfordul az arányosítás alkalmazásának elmaradása az adólevonásra jogosító és adólevonásra nem jogosító tevékenység esetén, valamint az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonása olyan számla alapján, ahol a számlakibocsátó az ingatlan bérbeadási tevékenységét nem tette adókötelessé, azonban a számlán általános forgalmi adót szerepeltetett. Többször volt tapasztalható az Áfa törvény általános szabályainak megsértése (pl. adólevonási joggal nem járó tevékenység végzése esetén adólevonási jog érvényesítése, adólevonási jogot korlátozó szabályok megsértése). Ezt a hibát leggyakrabban az ügyvezető, de több esetben a könyvelő hiányos ismeretei okozták.

Az adóigazgatóságokon több alkalommal indult törölt adószámú, bevallásukban azonban levonható adót szerepeltető adózónál vizsgálat, melyek a tárgynegyedévben fejeződtek be. Az ellenőrzések alapján tapasztalható volt az a vélhetően jogszabályi hiányosság, miszerint az Art. 24/E. (6) bekezdés a) pontja alapján törölt adószámú adózók esetében az Áfa tv. - az adólevonási és visszaigénylési joggal kapcsolatban - nem tartalmaz az Áfa tv. 137. § (1) és (3) bekezdésben foglaltakhoz hasonló szankciós jellegű rendelkezést.

A kiutalás előtti vizsgálatok során a részutalás jogintézménye az elvárásoknak megfelelően jól működik. Az esetek többségében a revízió számára a benyújtott bizonylat áttekintése után már körvonalazódik az a néhány, adóeltérést keletkeztető üzleti, számlázói kapcsolat, aminek okán érdemi megállapítás várható. Az adózók számára pedig pozitív adóhatósági eljárás a részutalás, hiszen csak a vitatható ügyletek miatti jogosulatlan visszaigénylések visszatartása történik, a jogosan igényelt adórészhez adózók a kiutalási határidőn belül hozzájuthatnak, mely körülmény nem elhanyagolható, különösen a nagy összegű visszaigényelhető adót valló adózók likviditási egyensúlyának fenntarthatósága szempontjából. A 17R bizonylat feldolgozásával kapcsolatban nem merültek fel problémák.

b) Utólagos ellenőrzések

A lefolytatott utólagos vizsgálatok során 133 585 938 eFt nettó adókülönbözet került feltárára, amely az előző év hasonló időszakához viszonyítva 31 %-os növekedést mutat.

Forrás: VJR 002-01-41 (2012.09.13-i és 2013.09.13-i zárás adatait figyelembe véve)

A NAV Informatikai Intézete az áfa bevallások tételes belföldi összesítő nyilatkozatának ellenőrzése céljából alkalmazást fejlesztett, amelynek tesztelését az 5021/2013/AEH. számú körlevél alapján a Főigazgatóság elvégezte. Az alkalmazás használatával kapcsolatos tapasztalatokról és javaslatokról az Ellenőrzési Főosztály részére tájékoztatás került megküldésre.

Az adózók által a belföldi áfa összesítő nyilatkozatokban szerepeltetett adatok sok esetben nem helytállóak, illetve nem teljes körűek. Emiatt az Ellenőrzési Főosztály az 5017/2013/ELL. és az 5022/2013/ELL. számú körlevelében a 2013. január havi ÁFA bevallások belföldi összesítő nyilatkozatainak elemzését rendelte el és a vizsgálati állományokban szereplő kockázatosnak ítélt adózók esetében soron kívüli ellenőrzések lefolytatását tartotta szükségesnek.

Az Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztály a Főigazgatóság illetékességi területéhez tartozó gazdálkodók 2013. januári bevallásainak ellenőrzését elvégezte, amely alapján a 31 adózó 45 kockázatos tétele esetében tett javaslatot vizsgálat lefolytatására az alábbiak szerint:

- a. Az 5017/2013/ELL számú körlevél alapján a KH Ellenőrzési Főosztály által a [REDACTED] néven készített leválogatás azoknak a vevőknek az adatait tartalmazta, melyek egyáltalán nem vallottak értékesítést, vagy több mint 10%-kal kevesebb értékesítést vallottak, mint amit a vevő jelentett januári teljesítési dátummal. Az elvégzett kockázatelemzés alapján 19 adózó 26 tétele került kiválasztásra.

Az eltérés oka valamennyi lezárt vizsgálat esetén adminisztrációs hibából adódott, egyrészt amiatt, hogy a számla csupán véletlen folytán maradt ki az összesítő nyilatkozatból, más esetben pedig az eladó és a vevő eltérő időszaki összesítő nyilatkozatában szerepeltette a kérdéses számlát, vagy adózók nem az áfa bevalláshoz kapcsolódóan nyújtották be belföldi áfa összesítő jelentésüket.

- b. Az 5022/2013/ELL. számú körlevél alapján készült egy állomány azon eladó-vevő párokról, ahol tételes számlát a 2013.01.01-01.31. teljesítési időszakra csak az értéke-

sító vallott, a beszerző pedig vagy nem adott be egyáltalán bevallást, annak ellenére, hogy a törzs szerint havi bevalló, vagy van bevallása, de abban az értékesítőre vonatkozó jelzett tétel nem szerepel.

állományából 11 adózó 18 tétele került átadásra vizsgálat céljából az illetékes adóigazgatóságok számára.

A kockázatosnak ítélt ügyletek közül adózónál végzett vizsgálat során a revízió az adózótól bekérte és az esedékesség valamint az összegszerűség szempontjából megvizsgálta által 2013. január 5. és január 25. teljesítéssel kibocsátott és adózó által befogadott összesen öt db számlát. Adózó től befogadott számlákat általános forgalmi adó analitikájában nem szerepeltette, adólevonási joggal nem élt, ennek okául adózó azt jelölte meg, hogy által nyújtott szolgáltatást kizárólag az Áfa tv. 85. § szerinti, közérdekű jellegére tekintettel adómentes tevékenységre használták fel, így a befogadott számlák alapján, az Áfa tv. 120 § szerinti adólevonási jog adózót nem illette meg. Emiatt ezen számlákat az összesítő nyilatkozatában nem szerepeltette.

- c. néven azon tételekről készült leválogatás, ahol mind a beszerző, mind az értékesítő benyújtott tételes összesítő jelentést az adott ügyletről, de az értékesítő bevallása alapján a folyószámlára előírt kötelezettség részben vagy egészben nem került befizetésre, így felmerül a láncértékesítés kockázata. Az állományból egy adózó került kiválasztásra.

Az ellenőrzési tapasztalatok azt mutatják, hogy az eltérések egyik általános oka, hogy a számla befogadójához a kiállított számla késve érkezett be, és adózók élve az Áfa tv. 131. § (1) bekezdésében biztosított jogukkal, az elévülési időn belüli korábbi adómegállapítási időszakban keletkezett levonható előzetesen felszámított adó összegével csökkentik az adómegállapítási időszakban megállapított fizetendő adó együttes összegét. Ugyanakkor az áfa összesítő nyilatkozatok kitöltése az adózói körben még többfajta problémát okoz, amelynek egyik oka feltehetően az, hogy a jogi szabályozás még viszonylag friss, 2013. január 01-jétől kell alkalmazni adózóknak az Art. 31/B. §-ában foglaltakat, és emiatt még nem alakult ki a megfelelő adózói gyakorlat.

Az adóminimalizáló adóalanyok jellemzően a minimális összegű befizetési kötelezettségüknek sem tesznek eleget a költségvetés irányába, adófolyószámlájuk hátralékos, végrehajtható vagyonnal, tárgyi eszközökkel nem rendelkeznek, ezáltal már a vizsgálatok megkezdésekor valószínűsíthető, hogy a feltárt adóhiány is behajthatatlan lesz. Ezen adózók körében végzett ellenőrzések azonban mégis kiemelt jelentőséggel bírnak, hiszen az adóminimalizáló társaságok jelentős szerepet töltenek be abban, hogy az általuk kibocsátott számlákkal más adózók adófizetési kötelezettségüket csökkenthessék, vagy akár áfa visszaigénylési lehetőséget biztosítsanak más adóalanyok számára. A vizsgálatok lefolytatása azonban igen nehézkes, hiszen döntően adózóval történő kapcsolatfelvétel nélkül, iratanyag hiányában tehető megállapítás, elsősorban a jogosulatlanul levonásba helyezett, illetve a be nem vallott értékesítést terhelő fizetendő adó tekintetében. Az adóminimalizálók magatartásából adódó bizonyítási nehézség elsősorban a visszaigénylő társaságoknál adódik, ugyanis általánosságban elmondható, hogy az ügyletekben részt vevő társaságok között egyre kevesebb a felderíthető személyi összefonódás, ezáltal az objektív feltételek meglétének bizonyítása adóhatósági eszközökkel rendkívül nehéz vagy lehetetlen. Az adóminimalizáló társaságok tevékenysége az elmúlt időszakban főleg az élelmiszeripari alapanyagokra (cukor, rizs, liszt) terjedt ki. A visszaigénylő pozícióban lévő vállalkozások (pékségek, bolti kiskereskedők) kis tételeket vásárolnak az adóminimalizáló vállalkozásoktól (100-500 eft),

személyi összefonódások nincsenek a vállalkozások között, így az adókülönbözöt sem tárható fel.

Egy [redacted] tevékenykedő cég vizsgálata során az adóhatóság látóterébe került egy „számlagyár” típusú cég. A cég bankszámla forgalmának lekérése után megállapításra került, hogy a társaság megközelítőleg 65 különböző, többségében [redacted] ban, [redacted] ban tevékenykedő cégek bocsátott ki számlát. A cég negyedéves forgalma megközelítőleg 300 millió Ft. A számla jóváírásaként megjelenő összeget mindig ugyanaz a személy, a jóváírást követően a bankból azonnal felvette. A revízió feltárta továbbá, hogy ugyanezen személy egy másik cége is bocsátott ki fiktív számlát, ezért a banki forgalmak a másik cégnél is lekérésre kerültek, ahol szintén megállapításra került, hogy a társaság több cégek több tízmilliós nagyságrendben bocsátott ki számlát. Az említett banki ügyletekben résztvevő személy elemzése folyamatban van. A számlát befogadó cégek bevallásairól összességében megállapítható, hogy a befogadott számláknak köszönhetően minimális áfa fizetést mutatnak. A fiktív ügyletek, gazdasági események feltárása jelenleg folyamatban van. ([redacted])

Az értékesítési láncolatok felderítése okán folytatott vizsgálatok tapasztalatai alapján elmondható, hogy az adózók az értékesítési láncolatokat használják fel a közpénzekkel, illetve az Európai Unió forrásokkal való visszaéléshez is, tehát az adójogi vonzat több esetben csak velejárója a csalás fő motívumának. Ezekben az esetekben a gazdasági esemény általában megtörténik, csak a piaci árnál lényegesen magasabb áron. A piaci ár és a tényleges ár közötti különbséget „eltüntetés” papíron fiktív számlával, pénzügyileg pedig egy „stróman” magánszemélyen keresztül történik. A bizonyítás során a piaci ár megállapításához elengedhetetlen szakértő kirendelése.

Gyakran előfordul, hogy a gazdasági társaságok ügyvezetői a személyes megjelenés során nem nyilatkoznak, illetve meghatalmazottal képviseltetik magukat, a személyes megjelenésre kötelező idézésekre nem jelennek meg. A társaságok munkavállalói sem nyilatkoznak, nyilatkozhatnak, az adóhatóságnál történő megjelenésük során jogi képviselő kíséri őket. A rendelkezésre bocsátott szerződések szerint a „számlakibocsátó társaság” sokrétű tevékenységet „végez”, mindig azon tevékenységről állít ki számlát, amelyre a számlabefogadó társaságnak szüksége van.

Az Észak-budapesti Adóigazgatóság közérdekű bejelentés alapján operatív vizsgálatot folytatott egy magánszeméllyel, aki a bejelentés szerint „legális módon meg tudja oldani a hozzá forduló ügyletek számlaproblémáit”. A fedett adóellenőrök pavilonbérletéről 3 060 eFt összértékű számlákat vásároltak az előzetesen megállapodott 15%-ért, azaz 459 eFt-ért. Az átadás-átvétel során a magánszeméllyel három darab számlán kiállítóként egy társaság szerepelt, melynél az operatív ellenőrzés eredményeként bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés indult. A társaság ügyvezetőjének - aki nem azonos az operatív ellenőrzéssel érintett magánszeméllyel - ismeretei az általa vezetett vállalkozás működéséről hiányosak voltak. Nem tudta konkrétan megmondani, mivel foglalkozik a társaság. Az alvállalkozók közül egyetlen egyet sem tudott megnevezni. Sem az alvállalkozókkal kötött szerződéseket, a részükre kiállított számlákat, sem a rájuk vonatkozó könyvelési anyagokat nem bocsátotta a revízió rendelkezésére.

A bankszámla vizsgálata során megállapítható volt, hogy adózó ügyvezetője a különböző társaságoktól beérkezett pénzüsszeget ugyanazon a napon készpénzben felvette. A tényállás teljes körű feltárása érdekében a bankkivonatokat szereplő, legmagasabb összeget utaló társaságok közül 15 került kiválasztásra, amelyeknél egyes gazdasági események valóságának vizsgálatát kezdeményezte a revízió. A vállalkozásoknál lefolytatott ellenőrzések során egyöntetűen megállapításra került, hogy olyan magánszemélyek végezték el a szerződésekben szereplő munkákat, akik nem álltak alkalmazásban a számlakibocsátó társasággal.

Adózó széles, egymástól merőben különböző tevékenységi körben (takarítás, pályázattírás, autószerelés, IT rendszergazdai feladatok, reklám) fiktív számlákat állított ki nem az általa végzett munkákról. Az érintett számlabefogadóknál a szakterület bevallások utólagos ellenőrzését kezdeményezte, illetve az illetékes adóigazgatóságokat a megállapításról tájékoztatta. ([redacted])

A jelenlegi jogszabályi rendelkezések csupán az adózói kör tisztítását teszik lehetővé, azonban a csalárd ügyletek értelmi szerzői más társaságok nevében tovább folytatják tevékenységüket. Az adóregisztrációs eljárás csakis abban az esetben jelent megoldást, ha az adott tulajdonos/ügyvezető már „feketelistán” található. Az adófizetési kötelezettség csökkentésére „létrehozott” fiktív számlák kiállítását csak nyomozati eszközökkel lehet a rendszerből kivonni, azonban a leggyakrabban az értelmi szerzők továbbra is háttérben maradnak.

A **RIASZT** állományba tartozó adózói körben különösen jellemző, hogy a vizsgált adózók képviselői magyarországi tartózkodási hellyel nem rendelkező külföldiek, vagy a cég székhelye székhelyszolgáltatónál van, illetve az ellenőrzés időpontjában az adóhatóság számára nem elérhetőek. A több tíz-százmillió adókülönbözet-megállapítás leggyakrabban az adózói iratanyag hiányából és a VIES adateltérésből adódik, sok esetben kizárólag az adószám alkalmazásának felfüggesztése kezdeményezhető.

A **vállalkozások kapcsolatrendszerén alapuló szervezett csalások** során jellemzően a korábban számlakibocsátótól kapott kölcsön szolgál az adózói beszerzés, a teljesítés fedezetéül, ahol a kölcsön használatáért járó kamatoktól eltekintenek, ami független felek között nem reális üzleti magatartás. A számlakibocsátók valódi célja számos esetben már a felszámolható, végelszámolható vagyontárgyak felszámolás alóli kimentése. Tendencia, hogy a gazdasági események realizálását követően a számlakibocsátók nem sokkal felszámolás, végelszámolás alá kerülnek, így érdekük a korábban említett vagyontárgyak látszólagos értékesítése az érdekeltségi körükbe tartozó társaságoknak, ezáltal egyben jogosulatlan visszaigénylés keletkeztetése, amit azok ezt követően vagy ismét eladnak vagy bérbe adnak szintén az érdekeltségi körükbe tartozó társaságoknak.

Egy újonnan (3 héttel az ügyletek lebonyolítása előtt) alakult Kft. úgy szerzett be jelentős értékben festmények, ingatlanokat, hogy a szerződéskötés előtt számára, mint kezdő társaság előtt ismert volt, hogy mind az ingóságok, mind az ingatlanok jelentősen terheltek, illetve bérlok vannak benne. Ezáltal a piacon eladhatatlanok, illetve a terhek az eladó részéről való nem teljesítés esetén rászállnak adózóra, melyet senki sem kockáztat, illetve nem vállal, ha mindez nem áll az érdekében. Jelen esetben a számlák pénzügyi rendezése látszólag követelés átvállalással megtörténik, fizetésre haladék 2014-ig szól, de a pénzügyi teljesítéshez szükséges bankszámlaszám ehhez nem áll adózó rendelkezésére. A számlakibocsátó tulajdonosa (██████████ társaság) egy régóta fennálló jelentős összegű tartozás kiegyenlítését várja egy kezdő, tőkehiányos, tapasztalattal nem rendelkező adózói társaságtól (nem elhanyagolható tény, hogy az érintett bank a fennálló banki tartozások átvállalásához nem járult hozzá).

A számlakibocsátó társaság büntetőjogi intézkedések alatt áll, tehát elemi érdeke a vagyontárgyainak kimentése. Ezen jelentős értékű ingóságok és ingatlanok védelmét adózó nem biztosítja (pl.: biztosítással, riasztó rendszerrel, őrző-védő személyezettel stb.), a vagyontárgyak hasznosítására nem tett érdemi lépéseket. Az adásvételi szerződésben rögzített eladói kötelezettségek elmulasztása miatt (tehermentesítés hiánya), valamint az engedményezései szerződésben deklarált feltételek elmulasztása (zálogjogosult személyének 15 napon belüli bejegyzése) miatt a felek a szerződésektől nem álltak el, nem mondták fel. Ennek jogi lehetősége itt is rögzítésre került, viszont a sorozatos eladói mulasztások ellenére a vevő az adásvételi szerződéstől, az engedményezési szerződéstől nem állt el, holott mindez a saját üzleti érdekével ellentétes. Jelen esetben a revízió igazolta az ellenőrzés során, hogy a vagyontárgyak beszerzésével a cél adóelőny keletkeztetése volt, ahol adózó tudta, hogy ezen beszerzéssel értékesítésre alkalmatlan vagyontárgyakhoz jut, az ügyleteknek valós gazdasági indokai nincsenek, csak látszólagos teljesítésre, jogosulatlan áfa visszaigénylésre szolgálnak. (██████████)

A nemzetközi megkeresések alapján indított ellenőrzések nagy része eredménytelennek mondható a tekintetben, hogy adózó a revízió számára jellemzően elérhetetlennek bizonyul, iratanyagot nem bocsát az ellenőrzés rendelkezésére, az ügylet megtörténtét nyilatkozatával nem igazolja. Azon ellenőrzések, amelyek során a társaság a képviselője, illetőleg esetleges meghatalmazottja útján elérhető, együttműködő az adózói hozzáállás; a vizsgált ügylet körülményei, annak megtörténte vagy meg nem történte tisztázhatóak a revízió során.

Az adóigazgatóságok által kezdeményezett SCAC megkeresések jelentős mértékben segítik a revízió munkáját, sok esetben a revízió iratanyaggal csupán ezen nemzetközi SCAC megkeresések kapcsán rendelkezik, hiszen a vizsgált adózó nem működik együtt a revízióval, iratanyagot nem bocsát a rendelkezésére, nyilatkozatot nem tesz, illetve a számlavezető pénzügyintézetől érkező tájékoztatás sem tartalmaz minden esetben érdemi információt a bankszámlaforgalom hiánya miatt.

Egy vizsgálat során feltárára került, hogy az adózó több, mint nettó 40 millió Ft összegben értékesített cementet szlovák partnere részére, az adómentes közösségi értékesítés megtörténtét azonban nem tudta megfelelően igazolni, továbbá az adóhatóság is megdöntötte az adózó által benyújtott valamennyi bizonylat hitelességét. A revízió nemzetközi SCAC megkeresést indított a szlovák adóhatóság felé, melynek válasza nem igazolta az ügyletek tényleges megtörténtét, továbbá a fuvarokmányokon feltüntetett társaság ügyvezetői és munkavállalói kategorikusan cáfozták a fuvarozások megvalósulását, ezen felül a gépjárművek egyes üzemeltetői előadták, hogy valójában nem külföldre, hanem egy belföldi társaság főteli helyére történtek a szállítások. Mindezek alapján az ellenőrzés belföldi értékesítésnek minősítette az ügyleteket és az adózó terhére összesen 10 116 eFt adókülönböt állapított meg. ()

Gyakori ellenőrzési tapasztalat, hogy az áru kizárólag papíron érkezik meg Magyarországra, adóminimalizáló cégeken átszámlázzák, majd a végén az adózó visszaigényli az áfát. Az árut először továbbértékesítik belföldön, majd az értékesítésre kerül a számlázási láncolatban az árut legelső alkalommal értékesítő EU-s adóalanyhoz (VIES kontroll adat ezt a tényt megerősíti). A számlázási láncolat alján található cégek bevallásai természetesen adóminimalizáló jellegű mutatnak, székhelyükön nem találhatóak, képviselőik elérhetetlenek, iratanyaguk nincs az iratörzés helyén. A fuvarozást az elért nyilatkozók szerint a számlázási lánc alján található elérhetetlen cégek végzik. Az adóminimalizáló cégek között személyi összefonódás is tapasztalható, néhol a cégek székhelye is azonos címre van bejelentve, valamint a megnevezett raktár is egyezik. ()

A vámszakmai területről az EU-ból beszerzett gépjárművekkel kapcsolatos regisztrációs adóval összefüggésben a 2013. évet megelőzően érkezett és 2013. I-III. negyedévében az adóigazgatóságoknak átadott 79 adózónál eddig 64 esetben történt vizsgálatelrendelés. Jelenleg 54 vizsgálat folyamatban van, 6 ellenőrzés megállapítás nélkül, 3 vizsgálat összesen 350.683 eFt adókülönböt, valamint 1 vizsgálat 50 eFt mulasztási bírság megállapításával zárult.

A vámszakmai területről szintén a fenti témában a 2013. évben érkezett és 2013. augusztus hónappal bezárólag az adóigazgatóságokra kiküldött 71 megkeresésből 45 esetben történt vizsgálatelrendelés. A vizsgálatok jelenleg folyamatban vannak.

Az EU-ból beszerzett gépjárművekkel kapcsolatos megkeresések alapján általában az igényel további vizsgálatot, hogy az aktuális jármű, más tagállami nettó beszerzését végző gazdálkodó az általános forgalmi adó bevallására-, illetve megfizetésére vonatkozó kötelezett-

ségének eleget tett-e. Általános tapasztalat, hogy egyes személygépjárművek vonatkozásában a regisztrációs adóigazgatási eljárások alkalmával nem áfa levonásra jogosult magánszemélyek kezdeményezték az eljárást, de a csatolt dokumentumokból megállapítható volt, hogy magyarországi társaságok vásárolták azokat az Unió területéről. A magyarországi adóalanyok A60-as bevallási kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezeket a beszerzéseiket könyveikben és bevallásaikban sem szerepeltették. A VIES eltérések miatt minden ellenőrzés alkalmával SCAC megkeresés indítása vált szükségessé. A beérkezett válaszok a Magyarországra történő gépjármű értékesítést visszaigazolták, az értékesítés során keletkezett dokumentumokat pedig mellékletként tartalmzták. A külföldi adóhatóságok által rendelkezésre bocsátott iratokból legtöbb esetben konkrétan meghatározható az ügyletekben résztvevők személye, és az autók adatai alapján a láncolat végigvezethető, ellenőrizhető.

Az Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztály a beszámolási időszak végéig az **EUROFISC**, valamint a **WF3** állományban szereplő adózók esetében az elvégzett egyedi kockázatelemzéseket követően 36 esetben tett vizsgálati javaslatot negatív VIES eltéréssel rendelkező adózókra vonatkozóan. Az átadásokat követően 33 társaság esetében történt meg az ellenőrzés elrendelése. Jelenleg 4 vizsgálat megállapítás nélkül lezárásra került, valamint 29 vizsgálat folyamatban van.

Az **EUROFISC** és a **WF3** jelzések alapján indított ellenőrzések során tapasztalt feltűnő jelensége az érintett adózói körnek, hogy olyan jellemzőkkel (székhelyszolgálat igénybevétele, adócsalási és/vagy fantomizálódási cél, jelentős hátralék felhalmozása, színlelt cégaladás) bírnak, melyek a kézbesítési vélelem nélküli vizsgálatkezdést, a képviselővel történő kapcsolatfelvételt, vagy iratanyag rendelkezésre bocsátását szinte kizárják. A vizsgált adózó képviselőjének felkutatása sok esetben nem vezet eredményre, a számlavezető pénztárat megkeresése, a pénztárat válaszából nyert adatok, illetve a rendszer alapján rendelkezésre álló információk, bejelentett alkalmazottak nyilatkoztatása, kapcsolódó vizsgálatok lefolytatása jelentősen megnövelik az ellenőrzésre fordított időt.

A Eurofisc WF3 adatok alapján egy Kft-nél egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés elrendelésére került sor 2012. évre vonatkozóan. Az ellenőrzés megkezdésére a megbízólevél kézbesítésével került sor, melyet 2013. április 29-én adózó székhelyén a térítvény szerint átvettek, így a vizsgálat ezen a napon megkezdődött. 2013. május 13-án a revízió az adózó székhelyén bejárást végzett. A cégtábla a székhelyen megtalálható egy családi ház postaládáján, további más cégek cégtáblájával együtt. Többszöri csengetésre sem reagált senki. 2013. május 22-én a revízió telefonon megkereste azt az adóellenőrt (08. megye), aki nevezett adózónál bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytat 2011. október-december és 2012. január-szeptember hónap időszakokra általános forgalmi adó adónemre vonatkozóan. Szóbeli tájékoztatása szerint SCAC megkereséseket küldtek ki, illetve a vállalkozás ügyvezetőjét kívánják idézni. A vizsgálat kiterjesztését 2012. október-december időszakokra nem tervezik. A társaság részéről az ellenőrzés során nem jelent meg senki, adózó törzsadataiból ismert telefonszámán előfizető nem kapcsolható. 2012. IV. negyedévre vonatkozóan a VIES rendszer adatai szerint adózó 430 494 000 Ft árubeszerzést jelentett, 11 918 000 Ft összeggel többet, mint közösségi partnerei, általános forgalmi adó bevallásában 437 911 000 Ft összegű adóalap után 118 236 000 Ft összegű levonható adót vallott. A revízió 2013. május 28-án lezárta az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló vizsgálatot és javaslatot tett bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés lefolytatására 2012. október-december időszakokra. Az ellenőrzés 2013. augusztus 23-án vélelmezett kézbesítéssel megkezdődött. Jelenleg banki megkeresések vannak folyamatban. ()

A 2004. május 1. után vámeljáráásokat 4900-as és 4200-as eljáráskóddal kezdeményező vállalkozások körében végzett ellenőrzésekre a 29/2011/ELL. számú körlevél szerint, a 2012. évben az Adóigazgatóságok részére átadott 2011. október-december

időszakra vonatkozó kiválasztási lista alapján a mérési időszak végéig 62 adózó került vizsgálati javaslattal átadásra. 2013. évben 11 adónem vizsgálat zárult le, melyek során az Adóigazgatóságok összesen 662 422 eFt adókülönbözetet állapítottak meg. Az 59 elrendelt vizsgálatból 2013. III. negyedév végéig 19 vizsgálat megállapítás nélkül lezárásra került, 19 ellenőrzés során összesen 1 032 091 eFt adókülönbözet, 391 179 eFt adóbírság, 82 083 eFt késedelmi pótlék, valamint 350 eFt mulasztási bírság került megállapításra, 9 vizsgálat az adózó elérhetetlensége miatt meghiúsult, valamint 12 ellenőrzés még folyamatban van.

A fenti vállalkozások körében folytatott ellenőrzések jelentős része megegyezik az EUROFISC és az AUTOCANET témakörben indított vizsgálatokkal. Ezen gazdasági társaságok esetében is jellemző a közösségi tagországok megkeresése a gazdasági események valóságtartalmának ellenőrzése végett. A vizsgálatok során továbbra is az a tapasztalat, hogy nagy számban vannak jelen a fantomizálódó társaságok, melyek revíziója során nem lehet kapcsolatot felvenni a cégek képviselőivel, iratanyag átadására nem kerül sor.

A revízió alá vont adózók főtevékenységi körei közel azonosak, jellemzően személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelmet, gabona-, dohány-, vetőmag-, takarmány nagykereskedelmet, vegyes termékkörű ügynöki kereskedelmet, gépjárműjavítást- és karbantartást, ló- és lóféle állattenyésztést folytatnak.

Egy nemzetközi ügyleteket bonyolító adózó ellenőrzése során megállapította a revízió, hogy a társaság jellemzően gépjármű alkatrészek, vegyi áruk, olaj, szerves és szervetlen anyagok, tisztítószeres nagykereskedelmével foglalkozott. A vizsgálat adózói közreműködés és iratanyag hiányában került lefolytatásra. Az adóhatósági nyilvántartás adatai alapján megállapítható volt, hogy adózó belföldi kereskedelme mellett egyrészt közösségi beszerzést és értékesítést vallott, másrészt übb, közösségi tagállamban székhellyel rendelkező gazdasági társaság értékesítést jelentett a vizsgált cégre vonatkozóan. Az adózói iratanyag hiánya és a VIES kontrolladat-eltérés miatt feltétlenül szükséges, jelentősebb szállítókra megküldött SCAC megkeresések eredményeként beérkezett társasági válaszok alapján adózó közösségi partnerei - nyilatkozatokkal, számlákkal, számlalistákkal - részben alátámasztották a magyar adózó beszerzéseit (ahol nem, ott a közösségi beszerzés levonható adója tekintetében keletkezett megállapítás), a megküldött bizonylatok összességében pedig alátámasztották az adózó által bevallott adóköteles belföldi értékesítés volumenét. A társaság jelentős összegű közösségi értékesítése azonban nem volt igazolható az eljárás során, azt az adózó számláit vezető pénzügyintézetek által megküldött kivonatokat adatai sem mutatták, így a revízió ezen értékesítések tekintetében az adómentesség fennállását - mivel annak törvényben előírt feltételei nem teljesültek - nem fogadta el, azok vonatkozásában adózó terhére adókötelezettséget írt elő. A közösségi kereskedelem tekintetében továbbá megállapítható volt, hogy egy szlovák társaság közvetett vámjogi képviselőként járt el adózó és szerb szállítója között, a szállítótól származó akkumulátor import-vámeljárása során. Az import vámeljárás Szlovákiában befejeződött ugyan, azonban az áru adójogi szempontból nem helyezték szabadforgalomba - vagyis az import áfa nem került kivetésre, megfizetésre -, hanem azt továbbértékesítési célból közvetlenül Magyarországra szállították. A 42.00-as eljárás kódú vámkezelés következtében így az áru státusza Közösségen belültre változott, belföldre történő továbbszállítása közösségi beszerzésnek minősül, ami után adózó adóbevallási és nyilatkozattételi (A60) kötelezettségének nem tett eleget, mely adókülönbözet megállapítását eredményezte.

Egy társaság harmadik országból (pl. Kína) importál ruházati termékeket, amelyek Szlovákiában lépnek be az Európai Unió területére. Szlovákiában a vámkezelést, a szabad forgalomba helyezést a szlovák partnere végzi megbízási szerződéssel, amely adózó közvetlen képviselőtől szól a vámeljárás során (pl.: dokumentum készítése, eljárás, ügyintézés stb.). A csatolt vámhatározatok szerint a szlovák vámhatóság adózó nevére a 42.00 vámeljárás keretében léptette be a Közösségbe az árukat. A 42.00 eljárás kóddal történő import vámkezeléskor az ügyfél arról nyilatkozik, hogy az importáló tagállamból továbbszállítást kér az EU másik tagállamba és majd azon tagállamban fizeti meg a hatályos adómértékű forgalmi adót, ahol a terméket ténylegesen értékesíteni kívánja. A vámhatározat mellé csatolásra kerültek az alábbi dokumentumok: vám mértékét igazoló dokumentum, számlák (fuvarozásról), adózói nyilatkozat, nemzetközi fuvarokmány. A 42.00-as

vámkezelés csak vámjogi szempontból tekinthető szabadforgalomba bocsátásnak, adójogi szempontból nem. A szabadforgalomba bocsátás után az áru státusza Közösségen belüli vártárára változik és Közösségi beszerzésnek minősül, vagyis az árut Szlovákiából származó közösségen belüli beszerzésként kellett volna bevallania az áfa bevallásában, és az A60-as összesítő nyilatkozatában. Az adótartalom annak az időpontnak megfelelő áfa bevallásban tüntetendő fel, amelyikbe a szabadforgalomba bocsátásról szóló árunyilatkozat vámrhatóság általi elfogadása esik. Adózó – s általában az adózók – nem tett eleget (nem tesznek) a 42.00 eljárskóddal végzett beszerzésekhez kapcsolódó bevallási, belföldön keletkező adófizetési kötelezettségeiknek, illetve az összesítő jelentésekben sem szerepeltetik ezeket a tételeket. ()

A NAV Központi Hivatal Kockázatkezelési és Kockázatelemzési Főosztály megküldte részünkre az **Európai Mezőgazdasági Garancia Alap** (továbbiakban: EMGA) által a 2010/2011-es pénzügyi időszak során kifizetett uniós támogatásokra vonatkozó, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által rendelkezésre bocsátott adatokat.

A Különleges Szolgálat, mint a 485/2008/EK. számú rendeletben foglalt tagállami kötelezettségek betartásáért felelős szervezet, a kifizetéseket összegezve megynként legyűjtötte a legnagyobb összegű EMGA támogatásban részesült kedvezményezettek körébe tartozó adózókat. Az átadott állományból az Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztály kiválasztotta a NAV Közép-magyarországi Regionális Adóigazgatóságok illetékességi körébe tartozó adózókat, melyeknél további kockázati tényezők is elemzésre kerültek.

A rendelkezésre álló információk, a társaságok által benyújtott társasági adóbevallások, valamint az informatikai rendszerekből lekérdezett adatok alapján az Adóigazgatóságokhoz 16 adózó került átadásra, melyekből eddig 5 esetben rendeltek el 52-es típusú, egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzést. A vizsgálatok jelenleg folyamatban vannak.

A csoportos áfa alanyokról elmondható, hogy jelentős árbevétellel, komoly személyi és tárgyi eszköz állománnyal rendelkező vállalkozások, ezért együttműködésük az eddigi vizsgálati tapasztalatok szerint megfelelő. A csoportban résztvevő tagok megosztják egymás között a feladatokat, szerepeket. Kiemelt figyelmet kíván egy csoport képviselője által beadott bevallás, illetve annak helyességének, mögöttes tartalmának ellenőrzése, mert több adózó (minimum 3-5) áfa-analitikáját, egyéb dokumentumait kell külön-külön kontrollálni, majd összevetni az összesített csoportképviselő által készített analitikákkal, egyéb dokumentumokkal és a bevallásban feltüntetett adatokkal. Adókülönbözet jellemzően nem kerül megállapításra ezeknél a vállalkozásoknál. (,)

A fordított adózás 2008. évi kiterjesztését követően is viszonylag gyakran előfordulnak téves jogszabály-értelmezések ezen a területen, leginkább az építőipari szolgáltatások, valamint az ingatlan értékesítések áfa kulcsának megítélése, helyes alkalmazása terén.

A nagy cégeknél nehezebb, időigényesebb ellenőrizni, hogy adott projektet mely alvállalkozó végezte, ki a megbízó, így nehezebb azt is kontrollálni, hogy melyik alvállalkozónak kell a fordított adózás szabályai szerint kibocsátania a számlákat, vagy egyenes adózás szerint az áfas számlákat. Sok esetben csak a szerződések részletes, tételes áttekintése után derül ki, hogy miért fordított, vagy miért egyenes egy számla során az alkalmazott módszer. Az ellenőrzés lebonyolítását elősegíti ilyenkor egy-egy nyilatkozat (amennyiben adózó készséges és együttműködő), melyben adózó tájékoztat arról, hogy az adott projekthez milyen dokumentációk állnak rendelkezésre, miért alkalmazza az adott számlázási módot, megjelöli,

összevzeti, mely projektet melyik alvállalkozó végzi, ki a megbízó, így könnyítve a számlázási láncolat végigkövetését. ()

A mezőgazdasági ágazat visszaigénylései a fordított adózás sajátosságaira vezethetők vissza, a levonható adó többsége a működésből, szállításból és bérleti díjakból származik. Elmondható, hogy a fordított adózás bevezetése óta jelentős mértékben fehéredett a gazdaság ezen része. A gabona-kereskedelem ellenőrzése során csupán egy esetben fordult elő, hogy az adóalany a fordított adózás helyett az egyenes adózás szabályai szerint szeretne volna érvényesíteni adólevonási jogát. ()

Az adóigazgatóságok által végzett ellenőrzések során tapasztaltak alapján elenyésző számú esetben fordult elő, hogy a vizsgált társaság a **pénzforgalmi szemléletű** adózást választotta.

Egy adózó olyan „pénzforgalmi elszámolás” megjegyzéssel ellátott számlák alapján gyakorolt adólevonási jogot, amelyek kiegyenlítése csupán a vizsgált időszakot követően történt. Figyelembe véve az Áfa tv. 2013. január 1-jétől hatályos szabályozását, az említett ki nem egyenlített számlákat befogadó társaság részéről adólevonási jog gyakorlására a vizsgált időszakban nem volt lehetőség, tekintettel arra, hogy a számlakibocsátó a pénzforgalmi elszámolás lehetőségét, mint különös adózási módot választotta, a vizsgált időszak vonatkozásában alkalmazta is, amelyet az általa kibocsátott számlákon szerepeltetett „pénzforgalmi elszámolás” megjelöléssel. A fentiek alapján az ellenőrzés az idő előtti adólevonás miatt adókülönbözetet állapított meg a vizsgált adózó terhére.

Az adózó által benyújtott társasági adó és általános forgalmi adó bevallások adattartalma közötti ellentmondás alapján elrendelt vizsgálatoknál általános tapasztalat, hogy az ellenőrzésre kijelölt adózók mindegyike nyújtott be társasági adó bevallást, amely alapján a vizsgált időszakban rendelkezett értékesítésből származó bevétellel, azonban az általános forgalmi adó bevallásaikban sem értékesítési, sem pedig beszerzési oldalon nem szolgáltatott adatot.

Az egyes adókötelezettségek ellenőrzésére irányuló vizsgálatok során megállapításra került, hogy három társaság azért nyújtotta be nullás adattartalommal általános forgalmi adó bevallásait - annak ellenére, hogy a vizsgált időszakban bevételt realizált -, mert adott időszakban a tevékenysége jellegére tekintettel adómentes fogorvosi, egészségügyi háziorvosi, házi gyermekorvosi, iskola- és ifjúsági-egészségügyi, illetve egyéb humán egészségügyi szolgáltatást nyújtottak. Így, bár bevallásaik ugyan hibásnak bizonyultak, a költségvetést kár nem érte, utólagos adó nem vizsgálat lefolytatása nem volt indokolt. Az ellenőrzések befejezését követően két társaság az érintett áfa bevallások tekintetében önrevíziót végzett, a harmadik társaságnál nyugtatomb megőrzési kötelezettség megsértése címén mulasztási bírság került kiszabásra. ()

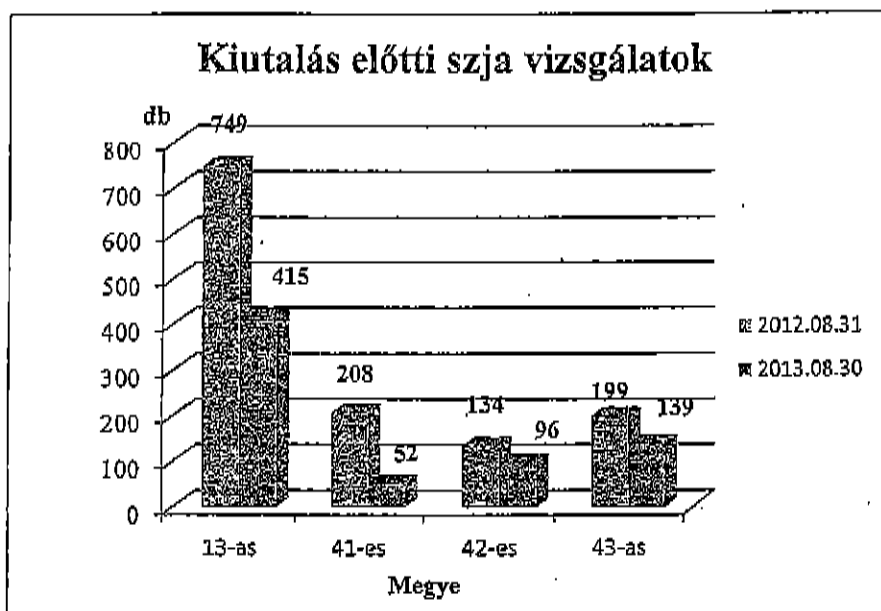
3. A magánszemélyekkel és egyéni vállalkozásokkal kapcsolatban végzett ellenőrzések tapasztalatai⁴²

a) Magánszemélyek esetében

A beszámolási időszakban a visszaigénylések jogszerűségének vizsgálata kapcsán a kiutalás előtti száza vizsgálatok jelentős része lezárult. A visszaigénylések jellemzően jogszerűek voltak, a jogosulatlan visszaigénylések az elrendelt vizsgálatok során feltárásra kerültek.

⁴² A fejezet készítője: (Tel.:)

A 2012. év azonos időszakához képest megállapítható, hogy a 2013-as évben a kiutalás előtti szja vizsgálatok száma nagy mértékben csökkent, a hangsúlyt a bevallások utólagos ellenőrzése vette át. A vizsgálatok száma előbbiekből adódóan a bázis időszakhoz (2012) képest a Főigazgatóságon 46%-kal, míg országos szinten 51%-kal csökkent az idei évben.⁴³

Forrás: V.005-05-30 sz. tábla

A jogosulatlan visszaigénylések gyakori oka volt, hogy a munkáltatók, kifizetők téves adattartalmú igazolásokat adtak munkavállalóiknak. Az ezzel kapcsolatos hibákat a vizsgált adózókra vonatkozóan havonta benyújtott kifizetésekre, juttatásokra és az azokat terhelő adókra vonatkozó havi járulékbevallásokból készülő éves összesített jövedelem kimutatás (12JOV) és a magánszemélyek részére kiadott kifizetői jövedelem igazolások összevetéséből tudták feltárni az adóigazgatóságok.

A beszámolási időszakban jellemzően már csak az adózói önellenőrzésekre tekintettel indultak újabb kiutalás előtti ellenőrzések. Ezen esetekben az adózók túlnyomórészt valamely korábban nem érvényesített kedvezményre való jogosultságuk miatt nyújtották be az önellenőrzéseiket.

A visszaigénylések jogszerűségének ellenőrzése során szerzett tapasztalatok szerint azon adózók, akik az adóév egy részében kiküldetés keretében külföldön végeztek munkát és a külföldi munkavégzésre tekintettel jövedelemben részesültek, a külföldi munkavégzésre tekintettel kapott jövedelmet sok esetben a kettős adózást kizáró egyezmény szerint belföldön az adó alól mentesített jövedeleminként tüntették fel bevallásukban. Általános tapasztalat, hogy az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés lefolytatására nyitva álló 30 napos határidő nem elegendő annak megállapítására, hogy a magánszemélyt kiküldő társaság és a fogadó társaság között milyen kapcsolat áll fenn, így az egyezmények 15. cikkében meghatározott hármas feltétel rendszer alapján az sem megállapítható, hogy az adózó külföldi munkavégzésre tekintettel kapott jövedelmének adóztatására melyik állam jogosult.

⁴³ Forrás: V.005-05-30 sz. tábla

A Dél-budapesti Adóigazgatóság által vizsgált alábbi esetben külföldről származó, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények szerint belsődon az adó alól mentesített jövedelmét az adózó külföldön adóköteles, de Magyarországon is adózható jövedelemként vette figyelembe, és ezért a külföldön megfizetett adóval csökkentette adófizetési kötelezettségét. Előfordult ugyanakkor olyan eset is, amikor az adózó külföldön szerzett osztalék jövedelme után külföldön levont adót kívánt visszaigényelni azért, mert annak mértéke magasabb volt a Magyarországon osztalékjövedelmeket terhelő adónál.

Az Észak-budapesti Adóigazgatóságnál egy igazságügyi orvos szakértői tevékenységet folytató magánszemély személyi jövedelemadó bevallása kiutalás előtt került kiválasztásra tekintettel arra, hogy az előzetes kockázatelemzés alapján vélelmezhető volt a túlzott költségelszámolás. A bemutatott számlák alapján az adózó bevételeivel szemben különböző, luxus kategóriába tartozó ruházati termékek (pl. 116 000 Ft-os férfi sál, 130 000 Ft-os zakó) vételárát kívánta költségként érvényesíteni. Az adózó az ellenőrzés során fenti termékeket munkaruházatként jelölte meg és elszámolásukat a munkavégzéséhez szükséges jó megjelenéssel magyarázta. A revízió ezen kiadások költségként történő elszámolását nem fogadta el, mivel a fenti termékek nem feleltek meg a munkaruházat fogalmának, azok adózó személyes szükségleteinek kielégítését szolgálták.

Az igénybevett adókedvezmények feltételeinek teljesülésére irányuló ellenőrzések terén az adóigazgatóságok a családi adókedvezmény jogszabályban előírtak szerinti érvényesítése kapcsán végzett ellenőrzések során az alábbi új adózói magatartásokkal találkoztak.

A Kelet-budapesti Adóigazgatóság által feltárt esetben egy adózó a családi kedvezményt nevelt gyermeke, mint kedvezményezett eltartott után érvényesítette. A kedvezményre való jogosultság igazolására a gyermek születési anyakönyvi kivonata, a gyámhivatal határozata és a családi pótlék folyósítását tartalmazó számlakivonat került bemutatásra. A bemutatott bizonylatok szerint a gyermek az adózó gyámsága alatt állt, az adózó gyámként a gyermek vagyonának kezelésére jogosult volt, a vizsgált időszakban nevelőszülőként saját háztartásában nevelte a gyermeket.

Először fordult elő továbbá az az eset is, hogy egy adózó a személyi jövedelemadó bevallásban gyermekei mellett felesége (gyermekai édesanyja), mint családi pótlékra saját jogán jogosult után érvényesített az összevont adóalapot csökkentő családi kedvezményt 7 425 000 Ft összegben.

Jogosulatlanul igénybe vett adókedvezményt állapított meg a Dél-budapesti Adóigazgatóság egy olyan adózónál, aki az általa eltartott egészségkárosodott személy után kívánta azt érvényesíteni annak ellenére, hogy ez a személy nem rokkantsági járadékban, csupán szociális segélyben részesült.

Előfordult továbbá olyan eset is, amikor az adózó olyan jövedelmet és abból levont adóelőleget tüntetett fel adóbevallásában, amelyről kifizetői jövedelemigazolással nem rendelkezett, és amelyről hatóságunkhoz sem érkezett kontrolladat. Előbbiek által az igazoltnál magasabb összevont adóalapot mutatott ki, amely miatt a ténylegesnél nagyobb összegben vett igénybe családi kedvezményt.

A beszámolási időszakban a visszafizetendő adókedvezmények terén az adóigazgatóságok jellemzően élet- és nyugdíjbiztosítási díj után korábban igénybe vett adókedvezmény visszafizetésének elmulasztása miatt tártak fel adókülönbözeteket. A magánszemélyek mulasztásában meghatározó szerepet játszott, hogy egy három éve igénybe vett, és azóta nem is érvényesíthető adókedvezményről van szó, valamint a biztosító társaságok tájékoztatási tevékenysége ebben a témában elég hiányos, felületes.

A különadózó jövedelmet szerző adózók vizsgálata során a Kelet-budapesti Adóigazgatóság olyan magánszemélynél végzett ellenőrzést, aki a vizsgált évben üzletresz értékesítéséhez kapcsolódóan árfolyamnyereségből származó jövedelmet szerzett, azonban az értékesítés után adókötelezettséget a bevallásában nem szerepeltetett. A vizsgálat során tisztázandó kérdés volt az üzletresz ellenértékének megfizetési időpontja, illetve ütemezése. Ennek érdekében a revízió banktitok kiadása iránt intézkedett a számlavezető pénzügyi intézmény felé,

továbbá nyilatkozattételre történő felhívást bocsátott ki az üzletész adásvételnél közreműködő, adózóval szerződéses kapcsolatban álló adózók felé. Ennek figyelembevételével határozta meg az adózó árfolyamnyereségből származó jövedelmét és az azt terhelő adókötelezettséget.

Üzletészt értékesítő adózó vizsgálata során tárta fel a Pest Megyei Adóigazgatóság azt az esetet, amikor a vevő az adásvételi szerződésben foglalt kötelezettségét nem szerződésszerűen teljesítette, ugyanis az utolsó vételár-részletet nem fizette meg az eladó részére. A szerződés elállása után a már korábbi évben megfizetett vételár-részlet kötbérré lett minősítve, így az kártérítésként funkcionálva adómentességet eredményezett. Önrévizio útján az árfolyamnyereségből származó jövedelemből a kifizető által levont szja-előleg, illetve a cho visszaigénylésre került.

Ingatlanértékesítésből származó jövedelmek ellenőrzése kapcsán a beszámolási időszakban is több esetben született megállapítás.

Egy, az Észak-budapesti Adóigazgatóság által vizsgált adózó tulajdonában 71 darab önálló helyrajzi számmal ellátott ingatlan volt, melyek egy részét a vizsgált időszakban értékesítette, bevallási kötelezettségének a külön adózó jövedelem szabályai szerint tett eleget. A vizsgált időszakban az adózó egyéni vállalkozói igazolvánnyal is rendelkezett, bejelentett tevékenysége ingatlanforgalmazás volt. Az adózó az ellenőrzés során azt állította, hogy az ingatlanokat magánszemélyként értékesítette, egyéni vállalkozói tevékenységét pedig nem folytatta a vizsgált években. Ezzel szemben a revízió arra a megállapításra jutott, hogy az ingatlanok adásvétele a feltárt körülmények alapján (telekalakítás, különböző beruházások) már önmagában is megalapozza az önálló tevékenységgé minősítést. Az önálló tevékenységnek pedig egyik speciális válfaja az egyéni vállalkozói tevékenység, melyre az adózónak vállalkozói igazolványa is volt. Előzőekre tekintettel a feltárt jövedelem adókötelezettségét a vállalkozói személyi jövedelemadó szabályai alapján állapította meg az ellenőrzés.

Szintén az Észak-budapesti Adóigazgatóság által vizsgált Csongrád megyei illetőségű magánszemélynél folytatott ellenőrzés során nyert megállapítást, hogy az adózó a vizsgált időszakban nagy értékű ingatlant értékesített, az abból származó jövedelmet pedig nem vallotta be. Az adózó az ingatlanon a jelenleg vizsgált időszakot megelőzően építkezett, mely időszakra korábban lefolytatott vagyongyarapodási ellenőrzés során – tekintettel arra, hogy az építkezés költségeit az adózó csak kis részben tudta számlával alátámasztani – az építkezésre fordított kiadásokat az adóhatóság becselési eljárás alkalmazásával valószínűsítette. Jelen vizsgálat során az adózó továbbra sem tudta az építkezés költségeit teljes körűen számlával igazolni, melyre tekintettel az Szja. tv. 62. § (1) bekezdése alapján kizárólag a számlával igazolt költségek kerültek elfogadásra az ingatlan értékesítésből származó jövedelem, illetve adófizetési kötelezettség megállapításakor.

Bevallások utólagos vizsgálatának tapasztalatai

A vagyongyarapodási vizsgálatok során a készpénzforrás igazolásával kapcsolatban továbbra is jellemző, hogy többnyire a képviselőkkel eljáró adózóknál szinte minden esetben az elévülési időt megelőzően kötött kölcsönből vagy hasonló típusú szerződésekből származó követelésből, valamint más – számos esetben állítólagosan külföldön megvalósult – jogügyletből származó bevételt jelölnek meg tárgyidőszakban teljesített készpénzes kiadásaik fedezetül. A fedezetet kizárólag szerződéssel vagy nyilatkozatokkal kívánják igazolni, megfelelő könyvelési iratok vagy bizonylatok nélkül, ahol az adózóval szerződő fél már elhunyt személy, megszűnt vagy iratokkal nem rendelkező cég volt. A vagyongyarapodási vizsgálatokat ellehetetleníteni szándékozó adózói magatartás a beszámolási időszakban is jellemző volt.

Új és körültekintőbb eljárást, valamint bizonyítást alapoz meg az adóigazgatóságokon alkalmazott azon gyakorlat, hogy belföldi jogsegély keretében megkereséssel élnek a Nemzeti

Közlekedési Hatóság Ütlygi, Vasúti és Hajózási Hivatala, Légügyi Hivatala, valamint a Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége felé arra vonatkozóan, hogy az adózók a vizsgálattal érintett időszakban rendelkeztek-e légi-, vízi járművel, illetve tartottak-e lovakat. Ezen túlmenően megkeresést küldenek a befektetési szolgáltatók (brókercégek) felé, annak céljából, hogy a vizsgált adózók rendelkeznek-e értékpapírszámlával.⁴⁴

Az adóigazgatóságok a beszámolási időszakban ellenőrzéseik során több esetben is találkoztak olyan magánszemélyekkel, akik bankszámláira más személyek részéről befizetések történtek, a befizetők pontos személye, elérhetősége azonban nem volt megállapítható. Az adózók a befizetések jogcímére, a befizetéseket teljesítő személyek elérhetőségére vonatkozó információkat az erre vonatkozó felhívások ellenére sem közölték, a törvényi rendelkezések alapján így ezeket a bevételeket adóköteles jövedelemként vették számba az adóigazgatóságok. Az adózók a későbbi jogorvoslati eljárások során ugyanakkor már arra hivatkoztak, hogy a revízió nem tisztázta és bizonyította a befizetések adókötelezettségét, azok jogcímét még csak meg sem vizsgálta, és ekkor már természetesen közölték a befizetések okát, és az azokat teljesítő személyek azonosításához szükséges adatokat is.

Nagyobb összegű adóhiányt olyan adózóknál tártak fel az adóigazgatóságok, akik gazdasági társaságaik részére tagi kölcsönöket nyújtottak. Jelentősebb összegű adóhiány lett megállapítva így annál a magánszemélynél, aki gazdasági társaságaiba történő tagi kölcsön befizetések fedezeteként külföldi társaságtól származó összegeket jelölt meg, azonban állítását az ügyben kezdeményezett nemzetközi megkeresésre érkezett válasz nem támasztotta alá.

Egy, az Észak-budapesti Adóigazgatóság által folytatott vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az adózó magánbankszámláira jelentős összegek érkeztek különböző társaságoktól [redacted] munkadíj megjelöléssel. A társaságok nyilatkozatai alapján megállapítást nyert, hogy az összegek nem az adózót, hanem azt a már megszűnt [redacted] illeték meg, amelynek az adózó tagja ([redacted]) volt. Az adózó [redacted] nem tevékenykedett, sőt, a tevékenység gyakorlásától is el volt tiltva a vizsgált időszak nagy részében. Az adózó a vizsgálat során arra hivatkozott, hogy [redacted] iratanyaga a könyvelőnél volt elhelyezve, aki elhunyt és az iratokat nem kapták vissza, ezért nem tudja bizonyítani, hogy elszámolt a számlájára érkezett összegekkel. A revízió nem találta bizonyítottnak, hogy az iratok a volt könyvelőnél voltak, továbbá az adózó is azt jelezte [redacted] megszüntetésekor [redacted] felé, hogy az iratok megvannak. A revízió így jelentős összegű eltitkolt jövedelmet állapított meg az adózónál a számlájára érkezett pénzek kapcsán.

Egy magánszemély vagyongyarapodási vizsgálat során került az Észak-budapesti Adóigazgatóság látókörébe az általa, egy másik vizsgált adózó részére nyújtott kölcsön kapcsán. Az adózónál lefolytatott vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tulajdonában lévő társaságok bankszámlájáról közel 2 milliárd Ft összegű készpénzt vett fel. Tekintettel arra, hogy a társaságoknál semmilyen dokumentum nem állt a revízió rendelkezésére a bankszámláról felvett pénzüsszegek vállalkozási célból történő felhasználására vonatkozóan, az adózó által felvett összegeket a magánszemély egyéb jövedelmének minősítette a revízió, továbbá sikkasztás büntetnének alapos gyanúja miatt büntető feljelentés megtételét kezdeményezte.

Az Észak-budapesti Adóigazgatóság vagyongyarapodási vizsgálat kapcsán kölcsön nyújtóként az adóhatóság látókörébe került adózónál folytatott ellenőrzést, mely során az Art. 109. § (1) bekezdésén alapuló becslés feltételei nem álltak fenn. Ugyanakkor megállapításra került, hogy az adózó egy általa és egy másik adózó érdekeltiségi körébe tartozó liechtensteini cég által tulajdonolt magyar gazdasági társaságban fennálló üzletrészt névértéken eladta a liechtensteini társaságnak, amely immár a teljes üzletrészt 10 nappal később 18-szoros áron, 1,3 milliárd Ft-ért értékesítette egy 8 nappal korábban alapított, az adózó állandó lakcímével megegyező székhelyű

⁴⁴ K86-os lapon a kifizetőknek nincs adatszolgáltatási kötelezettségük több értékpapírfajtáról (pl. kötvény, diszkontkincstárjegy stb.)

magyar gazdasági társaságnak, melyben az adózó fia felügyelőbizottsági tag volt. A liechtensteini cég az üzletész értékesítéséből befolyt bevételből az adózó által a társaság részére értékesített üzletész ellenértékét (névérték) az adózó bankszámlájára, több mint 1 milliárd Ft-ot pedig egy másik liechtensteini társaság Magyarországon vezetett bankszámlájára utalt, ahonnan az adózó bankszámlájára „kölsön” címén történtek utalások. A revízió – figyelemmel a rendelkezésre álló bizonyítékokra – az Art. 1. § (7) bekezdésére, valamint a 2. §-ára tekintettel, az adózónál az árfolyamnyereségből származó jövedelmet az 1,3 milliárd Ft piaci ár figyelembe vételével, az adózó üzletészének arányában állapította meg.

Az önálló tevékenységből származó jövedelemmel szemben történő költségelszámolás szabályszerűsége kapcsán az adóigazgatóságok az elmúlt negyedévben olyan adózóknál végeztek ellenőrzéseket, akik gazdasági tevékenységet végeztek, azonban egyéni vállalkozói igazolványt nem váltottak ki, az adóhatósághoz nem jelentkeztek be, adószámot nem kértek és ebből eredő jövedelmeiket önálló tevékenységből származó jövedelemként nem vallották be.

Egy adózó lakásokat vásárolt továbbértékesítési célból, majd azokat értékesítette. Ezen üzletszerű és rendszeres tevékenysége után, amely önálló tevékenységének minősült, adókötelezettségeit nem teljesítette. Állítása szerint az ingatlanokat értékesítésük előtt felhívította, azonban az értéknövelő beruházásokra fordított kiadásait nem tudta igazolni.

Az adóigazgatóságok több olyan magánszemélynél is végeztek ellenőrzést, akik külföldről továbbértékesítési célból 2007-2009. években gépjárműveket hoztak be, a regisztrációs adót utánuk megfizették, majd Magyarországon azokat eladták. Tevékenységük kimerítette az általános forgalmi adó szerinti gazdasági tevékenység fogalmát, üzletszerű volt, a revízió ezért ebből származó jövedelmüket önálló tevékenységből származó jövedelemként határozta meg.

Mezőgazdasági őstermelők által igénybevevett adókedvezmény jogosságának vizsgálata

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Piaci Támogatások és Külkereskedelmi Intézkedések Igazgatósága a NAV Bevallási Főosztálytól érkező kérés alapján a 2011. évi bevallási adatok tekintetében elvégezte a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 39. § (1) bekezdése szerinti őstermelői adókedvezményt érvényesítő mezőgazdasági termelők adatainak feldolgozását és azok egy részének a mezőgazdasági „de minimis” nyilvántartási rendszerbe történő rögzítését.

Az adatfeldolgozás során több esetben megállapítást nyert, hogy az őstermelői adókedvezményt érvényesítő mezőgazdasági termelőhöz megadott regisztrációs szám hibás, valamint az nem a mezőgazdasági őstermelőhöz tartozik. Ezen esetekben az adóazonosító jel alapján ellenőrzést végeztek, mely során megállapításra került, hogy a mezőgazdasági termelő nem rendelkezik a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatáshoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 30. §-a szerinti ügyfél-regisztrációs számmal, így ezek a termelők e törvény 28. § (1) bekezdése szerint nem jogosultak az adókedvezmény igénybe vételére. Az adóigazgatóságokra 38 adózó került átadásra.

Az ellenőrzések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az adózók nagy része önellenőrzéssel rendezte a jogosulatlan adókedvezmény igénybe vételét. Egyes esetekben az adózók rendelkeztek másik érvényes regisztrációs számmal, így a kedvezmény igénybe vételére jogosultak voltak. A további esetekben az ellenőrzés állapította meg a kedvezmény jogosulatlan igénybe vételét.

A NAV Központi Hivatal Ellenőrzési Főosztálya az ATAR és a RADAR rendszer segítségével listát készített azon adózókról, akikről a 09K51-es (A kiállító szerv adatszolgáltatása az adóévi adókedvezményre jogosító összegről) adatszolgáltatási lapon 10 millió Ft-nál nagyobb összegben érkezett kontrolladat. Az így elkészült állomány összesen 872 adózót tartalmaz országos szinten, amiből 402 adózó a Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóság illetékességébe tartozik, mely állományba tartozó adózók nagy részénél korábban nem került sor adónem vagy cél ellenőrzés lefolytatására.

A NAV Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóságának Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztálya (továbbiakban: ETKF) az állomány további szűrését követően javasolta az illetékes adóigazgatóságoknak az egyedi kockázatelemzés elvégzését, majd azt követően a vizsgálatok elrendelését a 20 millió Ft-nál nagyobb fedezethiánnyal rendelkező adózók esetében.

Az egyedi kockázatelemzést követően a Pest Megyei Adóigazgatóság esetében 32 adózó, az Észak-budapesti Adóigazgatóság esetében 28, a Kelet-budapesti Adóigazgatóság esetében 14, míg a Dél-budapesti Adóigazgatóság esetében 19 adózó, összesen 93 adózó esetében tett javaslatot az ETKF vizsgálat elrendelésére. Az adóigazgatóságok által elvégzett kockázatelemzést követően összesen 67 db vizsgálat (60 db egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés, valamint 7 db bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés) elrendelésére került sor. A vizsgálatokból 2 db megghiúsult, 52 db lezárásra került, továbbá 13 db vizsgálat jelenleg is folyamatban van.

Az adóigazgatóságok által elemezésre került a megszerzett jövedelmek összege, az adózóra érkezett egyéb kontroll adatszolgáltatások szerint teljesített kiadások, az ingatlan és gépjármű beszerzések és értékesítések adatai, valamint a magánszemélyek gazdasági érdekeltségei, egyes esetekben szélesebb bizonyítási eljárás (banki, biztosítói megkeresések, tagi befizetések vizsgálata) vált szükségessé az adózók által nyilatkozott fedezetek ellenőrzéséhez.

Az ellenőrzések többsége lezárásra került, melyek eredménye azt mutatja, hogy a legtöbb adózó igazolt forrással rendelkezett a nagy összegű befizetett biztosítási díjak fedezetül, ezért bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés nem került elrendelésre.

Az ellenőrzések során jellemzően minden adózó elismerte, hogy a biztosítási szerződéseket maguk kötötték, illetőleg a díjakat maguk fizették be. A biztosítótársaságok és a pénzügyintézetek igazolták, hogy a biztosítási díjak rendszerint átutalással kerültek kiegyenlítésre, azaz az érintett adózóknak készpénzes kiadásai erre tekintettel nem merültek fel.

A vagyongyarapodás fedezetével kapcsolatosan megállapítható, hogy a biztosítási díjak kiegyenlítésével kapcsolatos forrás rendszerint a korábbi években került elhelyezésre a bankszámlákon pl. örökségből, diplomáciai tevékenységből, külföldi munkavégzésből, ingatlan bérbeadásból, valamint ingatlan értékesítésből.

A rendelkezésre álló adatok alapján egyes adózók a megtakarításokon túl tőzsdei ügyletekből, illetve ellenőrzött tőkepiaci ügyletekből, valamint osztalékból származó jövedelemmel is rendelkeztek.

Egy esetben merült fel, hogy a befizetések forrását más magánszemély (nem adózó) által a bankszámlára befizetett készpénz összeg képezte, ezért szükségessé vált ennél a magánszeméllynél egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés elrendelése, mely jelenleg folyamatban van.

Egy másik adózó esetében a tényállás tisztázása, illetőleg az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés még szintén folyamatban van, ugyanis az adózónak a vizsgált időszakban életbiztosítási díj mellett további kiadásai – az érdekeltségébe tartozó gazdasági társaság részére nyújtott tagi kölcsön – is merültek fel, melyek fedezete egyelőre tisztázatlan.

Összefoglalva elmondható, hogy a fenti kiválasztás eredményeként megállapítható, hogy az adózók igazolni tudták a nagy összegű befektetéseik forrásául szolgáló összeget. A forrásként megjelölt összegek nem a vagyongyarapodási vizsgálatokra jellemző adózói módszerek igénybevételeivel – különböző kölcsönök és kétségesen megszerzett adómentes jövedelmek – történtek, hanem döntően ellenőrizhető forrásból származtak.

Az ETKF a 2011. évben leválogatást végzett a belföldi illetőségű magánszemélyek külföldön megszerzett kamatjövedelmeire vonatkozóan. A magánszemélyek által **2007-2009. években megszerzett kamatjövedelmek** a KKI rendszerből évenkénti bontásban legyűjtésre kerültek. Az adóigazgatóságok részére összesen 1 439 db adózó került átadásra. Az átadásra került állományból – az adóigazgatóságok egyedi kockázatelemzést követően – legalább a magánszemélyek 30 %-át kértük ellenőrzés alá vonni.

Tekintettel arra, hogy a magánszemélyek esetében a tényleges adatok csak a külföldi pénzügyi intézetek megkeresése révén állnak rendelkezésre, a vizsgálatok elhúzódtak. Az ETKF 2013. szeptember 17-én végzett visszamérése alapján összesen 434 db vizsgálat (245 db egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés, valamint 189 db bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés) elrendelésére került sor. Az ellenőrzésekből 47 db meghiúsult, 371 db lezárásra került, továbbá 16 db vizsgálat jelenleg is folyamatban van. A folyamatban lévő bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzések a külföldi adóhatóságok megkeresései miatt állnak. A magánszemélyeknél kezdeményezett adónem vizsgálatok során összesen 147 746 733 Ft adókülönbözet került megállapításra.

A NAV Közép-magyarországi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága megküldte adó főigazgatóságunk részére azon 2013. január, illetve február-március hónapban lefolytatott regisztrációs adó eljárással érintett gépjárművekre vonatkozó adatokat, amelyek esetében 30 000 EUR vagy azt meghaladó volt a beszerzési érték.

Az országos szintű állományból az ETKF kiválasztotta az illetékességi területébe tartozó **magánszemélyeket**. Ezt követően az informatikai rendszerekből a regisztrációs adó eljárásokra, valamint a gépjárművekre vonatkozóan további adatok is lekérdezésre kerültek.

Az adóigazgatóságok részére átadott 16 db adózó esetében egyes adózóknál az érintett gépjárművek Közösségen belülről történő beszerzésére oly módon került sor, hogy egy magyarországi társaság beszerzését követően a regisztrációs eljárást kezdeményező magánszemély a társaságtól vásárolta meg a gépjárművet belföldön, számla ellenében, valamint az esetek másik részében közvetlenül a magánszemély által került sor az érintett gépjárművek Közösségen belülről történő beszerzésére. A regisztrációs adó minden esetben a magánszemélyekre került kivetésre. A magánszemélyek a fentieken túlmenően jövedelmi adataik, illetve bizonyos esetenként több gépjármű beszerzése és tulajdonlása miatt kerültek kiválasztásra, az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló vizsgálat lefolytatását a 2009-2012. közötti évekre személyi jövedelemadó vonatkozásában kértük az Adóigazgatóságoktól. Azokban az esetekben ahol a gépjármű beszerzésére 2013. évben került sor az adatokat tájékoztató jelleggel adtuk át.

A vizsgálati javaslattal átadott 16 magánszemély esetében 10 ellenőrzés jelenleg is folyamatban van, 4 ellenőrzés megállapítás nélkül zárult, két esetben a vizsgálat megkezdésére a következő negyedévben kerül sor.

b) Egyéni vállalkozások esetében

Az egyéni vállalkozóknál a bevétel eltitkolása és a fiktív számlák befogadása terén az adóigazgatóságok az elmúlt negyedévekben jelzett tapasztalatokkal rendelkeznek. 2013. III. negyedévében a leggyakrabban gépjármű üzemeltetésével kapcsolatos költségek szabálytalan elszámolásával, személyes szükségletet szolgáló kiadások költségként való figyelembevételével találkoztak az adóigazgatóságok, valótlán adattartalmú számlák alapján történő költségelszámolások is előfordultak ugyanakkor esetenként.

Egy, a Dél-budapesti Adóigazgatóság által vizsgált biztosítási ügynöki tevékenységet végző egyéni vállalkozó adóköteles jövedelmét úgy kívánta csökkenteni, hogy korábbi címlisták vásárlására vonatkozó szerződését felmondta és ezt követően, állítólagos új üzleti partnereitől jóval nagyobb összegű számlákat fogadott be címek beszerzésére és adminisztrációs tevékenységre hivatkozva. Az ellenőrzés feltárta, hogy az új üzleti partnerektől beszerzett címjegyzékben szereplő ügyfélkör jelentős részével az adózó már korábban is kapcsolatban állt, másik részével pedig a kapcsolatot később sem vette fel. A számlákat kibocsátó társaságok ellenőrzése során nem igazolódott be, hogy a számlákon szereplő értékesítések ténylegesen megtörténtek, így az azok alapján történő költségelszámolás nem volt elfogadható.

A beszámolási időszakban a Kelet-budapesti Adóigazgatóság jelentős megállapítással zárta le az ellenőrzést annál az egyéni vállalkozónál, aki a 2012. évi járulékalap kiválasztási lista alapján került látókörfébe, mely szerint az általa vallott járulékalap összege nem egyezett a személyi jövedelemadó bevallásban szerepeltetett egyéni vállalkozói kivét összegével. Mindemellett az adóigazgatóság saját kockázatelemzése alapján megállapította, hogy az adózó személyi jövedelemadó bevallásában jelentős összegű bevételével szemben hasonlóan magas költséget számolt el, holott tevékenységét – mely informatikai jellegű, rendszerszervezési tevékenység – csekély költségigény jellemzi.

Az ellenőrzés során a revízió feltárta, hogy az adózó egy gazdasági társaságtól több, jelentős összeget tartalmazó számlát fogadott be, melyet költségként számolt el, illetőleg azok áfa tartalmát levonásba helyezte. A gazdasági társaságnál kapcsolódó ellenőrzést folytattak le, valamint a részletes bizonyítási eljárást követően a feltárt tények, objektív körülmények alapján megállapításra került, hogy az adózó részére kibocsátott számlákon szereplő gazdasági események nem történhettek meg, ezáltal azok nem minősülnek hiteles bizonylatoknak. Előbbiek mellett az ellenőrzés megállapította, hogy az adózó több olyan kiadást számolt el költségként, melyek jellegükből adódóan, egyértelműen nem kizárólag a vállalkozói tevékenységgel összefüggésben, a tevékenység folytatása érdekében merültek fel, azokat az adózó semmilyen mértékben nem az adóköteles szolgáltatásnyújtása érdekében használta, a beszerzések kizárólag az adózó és családja személyes szükségleteinek kielégítését szolgálták.

Fentiekre tekintettel az adózó terhére személyi jövedelemadó és általános forgalmi adó adónem tekintetében jelentős összegű adókülönbözetet állapított meg az ellenőrzés.

A bizonylati fegyelem, a bevétel megszerzése érdekében felmerült kiadásokról szóló számlák és más bizonylatok megőrzési kötelezettségének teljesítésére irányuló ellenőrzéseknél az előző negyedévben leírt tapasztalatokkal rendelkeznek az adóigazgatóságok.

A vállalkozói jövedelem becslés útján történő megállapítására 2013. III. negyedévében azon egyéni vállalkozóknál került sor, akik könyvelése, bizonylatai annyira hiányosak voltak, hogy azok alapján az adó alapja nem volt megállapítható. Általánosan elmondható, hogy ezen adózók bevallási kötelezettségüknek is hiányosan tettek eleget.

Becslest alkalmazott a Kelet-budapesti Adóigazgatóság iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozónál a 2010. adóévre vonatkozóan. Az ellenőrzés során megállapításra került, hogy a 2010. évi nyitó leltárhoz képest a 2010. évi záró leltárban szereplő egységarakat az adózó 50%-os értéken szerepeltette. A 2010. évi beszerzési számlákból megállapítható volt továbbá, hogy a 2010. évi záró leltár – amely a nyitóleltárhoz képest 50%-kal csökkentett egységarakat tartalmazott – már a beszerzési számlákon szereplő valós egységarak alapján került elkészítésre.

Az adózó nyilatkozata szerint átlagosan 10-14%-os haszonkulcsot alkalmazott és a vizsgált időszakban rendkívüli esemény, mely a vállalkozás anyagi, pénzügyi helyzetére hatással lett volna, nem történt. A személyi jövedelemadó bevallás adatai és az ellenőrzés során feltárt adatok alapján a 2010. évben -2%-os haszonkulcsot alkalmazott, míg ez az arány a 2008. évben 45%, a 2009. évben 51%, míg a 2011. évben 65% volt. Előbbiek alapján megállapítható volt, hogy a 2010. évi haszonkulcs mértéke nagymértékben eltért a 2008-2009. és 2011. évi haszonkulcsoktól is, valamint az adózó nyilatkozatában szereplő 10-14%-tól is annak ellenére, hogy a vállalkozás anyagi, pénzügyi helyzetére ható rendkívüli esemény nem történt.

Az adózó - a revízió során tett nyilatkozata szerint - a nyereséges működés látszatát kívánta kelteni és így a készlet korrekció összegeként kimutatott 82 millió Ft különbözet 2010. december 31-én az ELABÉ fő-könyvi számlán került könyvelésre. Mindezek alapján megállapítható volt, hogy az adózó könyvelésében nem a pénzeszközökben bekövetkezett valós változások kerültek rögzítésre, továbbá az adózó könyvelésében el nem számolt 16 millió Ft költség feltárására tekintettel, a revízió megállapította, hogy a rendelkezésére bocsátott könyvelés nem tartalmaz minden gazdasági eseményt.

A fentiek alapján a revízió a 2008., 2009. és 2011. évi haszonkulcsok számtani átlagát alapul véve állapította meg a 2010. évi haszonkulcs mértékét, és az egyéni vállalkozásból származó bevétel összegét.

4. A TB alapokat, szociális hozzájárulási adót érintő vizsgálatok tapasztalatai⁴⁵

A beszámolási időszakban az adóigazgatóságok jellemzően a társadalombiztosítási, nyugdíj-biztosítási és munkaügyi szakigazgatási szervektől érkező megkeresések alapján indítottak TB alapokat érintő ellenőrzéseket.

Az ETKF a témát érintően szűk körben végzett kiválasztást, április hónapban szűrést végzett azon egyéni vállalkozók esetében, akik 2012-ben a 1258-as bevallás benyújtására kötelezettek, de nem nyújtották be a bevallásukat, illetve nem nyújtották be a 1258-as bevallás pótlására NY bevallást.

A kiválasztási feltételeknek megfelelően összesen 120 adózó került átadásra az illetékes Adóigazgatóságok részére, melyből eddig 16 esetben került sor 52-es típusú (egyes adókötelezettségek ellenőrzése) és 52 esetben 30-as típusú (bevallások utólagos ellenőrzése) vizsgálat elrendelésére. Jelenleg 57 ellenőrzés folyamatban van, 10 ellenőrzés lezárásra került, melyből 2 vizsgálat összesen 1 377 eFt megállapítással zárult, valamint két vizsgálat adózó elérhetlensége miatt megghiúsult.

A kiválasztott adózók egy részével a kapcsolatot még nem sikerült felvenni (ismeretlen helyre költözött, nem kereste az adóhatósági küldeményt), ezért az ellenőrzés lezárásához még további ellenőrzési cselekmények szükségesek. Ahol azonban sikerült a kapcsolatfelvétel, ott szinte kivétel nélkül megállapítás született a minimum járulékfizetési kötelezettség alapján.

A fenti kiválasztással érintett adózók ellenőrzése során néhány esetben megállapítást nyert, hogy az adott személy nem volt bevallás benyújtására kötelezett, a konkrét időszakban még nem minősült egyéni vállalkozónak. Néhány adózónál megállapítást nyert, hogy nem tekinthetőek jelentősen kockázatosnak, a lefolytatandó ellenőrzések eredményeként jelentős

⁴⁵ A fejezet készítője: [redacted] (Tel.: [redacted])

adókülönbözet nem várható, ezért nem mindegyik, a kiválasztással érintett adózó esetében került sor vizsgálat elrendelésére.

Egy adózó az adóhatósági nyilvántartások szerint nyugdíj mellett végezte vállalkozói tevékenységét, egyes adókötelezettségek teljesítésre irányuló ellenőrzés került elrendelésre, a járulékbevallásait időközben pótolta. A revízió megállapította, hogy a kérdéses egyéni vállalkozó 2012.08.01-től nyugdíjas, a rendelkezésre álló adatok szerint vállalkozási tevékenységét ténylegesen nem folytatta, elmaradt járulék bevallásait a minimum járulékalapokat figyelembe véve pótolta, bevallások utólagos ellenőrzésének elrendelése ezért nála nem volt indokolt (). Egy másik adózónál, akinél szintén egyes adókötelezettségek teljesítésre irányuló ellenőrzés került elrendelésre, a revízió feltárta, hogy 2012. évben heti 36 órát elérő munkaviszonya volt, vállalkozói tevékenységét ténylegesen nem gyakorolta, vállalkozói kivétet nem számolt el, így egyéni vállalkozóként járulékfizetési kötelezettsége nem keletkezett. () Egy harmadik adózónál szintén egyes adókötelezettségek teljesítésre irányuló vizsgálat került elrendelésre, az adózó az ellenőrzés során maga is elismerte, hogy vállalkozói tevékenységét nem szüntette meg, és bevallási kötelezettségét nem teljesítette. Mivel nem tudta azt igazolni, hogy egyéni vállalkozóként más biztosítási jogviszonyára tekintettel járulékfizetésre nem kötelezett, a bevallások utólagos vizsgálatának elrendelésére került sor. ()

Két adózónál bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytattak le, mindkét adózó esetében a revízió azt állapította meg, hogy az adózókat 2012. évben a minimálbér 112,5 százaléka után szociális hozzájárulási adó, a minimálbér után nyugdíjjárulék és annak másfélszerese után egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékfizetési kötelezettség terhelte, amelyet nem vallottak be. Mivel középfokú iskolai végzettséget igénylő tevékenységgel foglalkoztak, esetükben a minimálbérnek a garantált bérminimumot kellett tekinteni. (); ()

A társadalombiztosítási szakigazgatási szervek az adóhatóság részére olyan megkereséseket küldenek, amelyekben nem található eltérés, az utólag befogadott önellenőrzést a megkereső szerv nem vette figyelembe. Az eltérés olyan minimális összegű (pl. havi 59 fillér nyugellátás), amely nem került az ellátást igénylő részére megállapításra, kifizetésre. Ezen ügyek kapcsán a társszerveket szükséges lenne arról tájékoztatni, hogy a részükre átadott adatok a későbbiekben önellenőrzés miatt módosulhatnak, és a rendszeradatokban hogyan tekinthetik meg az önellenőrzést. További javaslatként megfogalmazódott, hogy a 100 forintot el nem érő havi társadalombiztosítási ellátás-differencia alapján a társszervek ne kezdeményezzenek ellenőrzést.

A munkaügyi szakigazgatási szervektől érkező, bejelentés nélküli foglalkoztatást megállapító határozatok átküldése 1-2, esetenként 3 év elteltével ugyancsak eredménytelenséghez vezet, az adózók nagy számban a határozat átadásának időpontjába már nem folytatják tevékenységüket. Célszerű lenne megállapodni a társszervvel a jogerős határozatok záros határidőn belüli (30 nap) átküldéséről.

Az adóhatóság erőforrásait a leghatékonyabban a nyugdíjbiztosítási szervek jelzései alapján végzett ellenőrzések során tudja felhasználni, ugyanis ezen elrendelések többnyire élő, nagyobb társaságokra vonatkoznak. Ezzel szemben mind a közérdekű bejelentésekre, mind a magánszemély egyéb bejelentéseire, mind az OMMF jelzéseire az jellemző, hogy az adózók gyakran elérhetetlenek, iratokkal nem rendelkeznek.